

Investește în oameni!
FONDUL SOCIAL EUROPEAN
Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa prioritară 1 „Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”
Domeniul major de intervenție 1.5. „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”
Titlul proiectului: Burse doctorale și postdoctorale pentru cercetare de excelență
Numărul de identificare al contractului: POSDRU/159/1.5/S/134378
Beneficiar: Universitatea Transilvania din Brașov

Universitatea *Transilvania* din Brașov

Școala Doctorală Interdisciplinară

Facultatea de Litere

Senida-Denissa MIRICESCU

(căs. POENARIU)

**Influențe ale poeziei americane asupra
optzecismului poetic**

**Influences of the American poetry on the
poetics of the 80ist literary movement**

Conducător științific

Prof. univ. dr. Virgil PODOABĂ

BRAȘOV, 2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA “TRANSILVANIA” DIN BRAȘOV
BRAȘOV, B-DUL EROILOR NR. 29, 500036, TEL. 0040-268-413000, FAX 0040-268-410525
RECTORAT

COMPONENȚA
Comisiei de doctorat

Numită prin ordinul Rectorului Universității *Transilvania* din Brașov
Nr. 8422 din 19.12.2016

PREȘEDINTE: Prof. univ. dr. Rodica ILIE, Universitatea *Transilvania* din
Brașov

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC: Prof. univ. dr. Virgil PODOABĂ,
Universitatea *Transilvania* din Brașov

REFERENȚI: Prof. univ. dr. Mircea MARTIN,
Universitatea din București
Prof. univ. dr. Alexandru CISTELECAN,
Universitatea *Petru Maior*,
Târgu-Mureș
Conf. univ. dr. Adrian LĂCĂTUȘ,
Universitatea *Transilvania* din Brașov

Data, ora și locul susținerii publice a tezei de doctorat: 9.02.2017, ora 12.00, sala
U-II-3

Eventualele aprecieri sau observații asupra conținutului lucrării vă rugăm să
le transmiteți în timp util, pe adresa: poenariusenida@yahoo.com

Totodată vă invităm să luați parte la ședința publică de susținere a tezei de
doctorat.

Vă mulțumim.

CUPRINS

	Pg. teza	Pg. rezumat
Argument	6	9
Cap. 1. Două formule poetice: Optzecismul și conexiunile cu poezia modernă americană	12	14
1.1.Exaltarea influențelor.....	12	14
1.1.1. Lectura createoare consonantă și lectura createoare disonantă.....	23	14
1.1.1.1. Lectura createoare disonantă.....	24	15
1.1.1.2. Lectura createoare consonantă.....	27	15
1.1.2. Lectura anxioasă.....	29	16
1.2. Intertextualitate și simbioză literară.....	32	16
1.3.În căutarea unui model de receptare.....	40	17
1.3.1. Interliteraritatea lui Dionýz Ďurišin.....	40	17
1.3.2. Concordanțe și dependențe poetice – Modelul Paul Cornea.....	43	17
1.3.3. Metoda contextuală, metoda recreatoare și metoda tehnică (sau De ce? Cum? Ce? și Care este efectul?).....	45	17
1.4. Relații inter-literare: optzecism-literatură americană.....	48	18
1.5. Contactul mediat.....	53	19
Cap.2. Generația optzeci, cultura alternativă și contracultura americană	58	19
2.1. Introducere.....	58	19
2.2. Două mișcări protestatere: contracultura și cultura alternativă.....	59	19
2.2.1. Contracultura.....	59	19
2.2.1.1. Contracultura și subculturile.....	62	20
2.2.1.2. Theodore Roszak și contra-tehnocrația.....	66	20
2.2.1.3. Contracultura tranzitorie.....	69	20
2.2.2. Cultura alternativă, expresie a contraculturii în totalitarism.....	72	21
2.2.2.1. Cultura alternativă, delimitări conceptuale.....	72	21
2.2.2.2. Teoria polisului paralel.....	75	22
2.3. Impactul contraculturii asupra generației optzeci.....	78	22
2.3.1. Contracultura și fascinația mimetică interzisă.....	78	22
2.3.2. Modelul Beat: manifest social și literar.....	84	22

2.4. Generația optzeci, formă a culturii alternative.....	93	22
Cap. 3. Influențe americane și transfigurări în poezia optzecistă.....	107	23
3.1. Introducere.....	107	23
3.2. Romulus Bucur și luciditatea influenței.....	109	23
3.2.1. Introducere.....	109	23
3.2.2. Simbioza parodică.....	111	24
3.2.3. Romulus Bucur și E. E. Cummings.....	116	24
3.2.4. Stimuli și declanșatori.....	120	24
3.2.5. Songs of... Romulus Bucur.....	130	24
3.2.6. Cântecul pisicești.....	133	25
3.2.7. Egotismul simbiotic.....	134	25
3.3. Mircea Cărtărescu și etapele influenței.....	137	26
3.3.1. Introducere.....	137	26
3.3.2. Epifania „sad-ului” ginsbergian.....	139	27
3.3.3. Mimetismul formal.....	143	27
3.3.3.1. Poemul standard cărtărescian.....	143	27
3.3.3.1.1. Hipertextualitate.....	143	27
3.3.3.1.2. Intertextualitate.....	153	28
3.3.3.2. Totul beatnic vs. Totul cărtărescian.....	154	28
3.3.4. Etapa căutărilor identitare.....	158	28
3.4. Poezia lui T. T. Coșovei și „spațiile verzi democratice”.....	163	29
3.4.1. Utopiile imaginarului.....	163	29
3.4.2. T. T. Coșovei și Lawrence Ferlinghetti.....	168	29
3.4.3. Exilul spiritual.....	174	29
3.4.4. Rescrierea hipertextuală.....	176	29
3.5. Alexandru Mușina și poezia confesivă americană.....	179	30
3.5.1. Alexandru Mușina – teoreticianul practicii literaturii, maestrul Pound și scrierea creatoare.....	179	30
3.5.2. Cotidian, (nou) antropocentrism și poezia confesivă americană.....	183	30
3.5.3. Scene și întâmplări de animare a limbajului.....	200	31
3.5.4. Personae și persoane.....	202	31

Concluzii	204	32
Bibliografie	211	39
Scurt Rezumat (romana/engleza)	223	49
CV (română/engleză)	224	50

TABLE OF CONTENTS

	Pg. thesis	Pg. summary
Foreword	6	9
1. Two poetic formulae: The '80 ist Literary Movement and its connections to Modern American Poetry	12	14
1.1.The Exaltation of Influence.....	12	14
1.1.1. The Consonant Creative Reading and the Dissonant Creative Reading	23	14
1.1.1.1. The Dissonant Creative Reading.....	24	15
1.1.1.2. The Consonant Creative Reading.....	27	15
1.1.2. The Anxious Reading.....	29	16
1.2. Intertextuality and Literary Symbiosis.....	32	16
1.3.Searching for a Model of Reception.....	40	17
1.3.1. Interliterarity of Dionýz Ďurišin.....	40	17
1.3.2. Concordances and Poetic Dependencies –The Perspective of Paul Cornea.....	43	17
1.3.3. The Contextual Method, the Recreative Method and the Technical Method (or <i>Why? How? What? and What is the Effect?</i>).....	45	17
1.4.Inter-literary Relations:The 80ist Literary Movement and American Literature.....	48	18
1.5.The Mediated Contact.....	53	19
2. The 80ist Literary Movement, Alternative Culture and American Counterculture	58	19
2.1.Introduction.....	58	19
2.2. Two Protest Movements: Counterculture and Alternative Culture	59	19
2.2.1. Counterculture.....	59	19
2.2.1.1. Counterculture and Subculture.....	62	20
2.2.1.2. Theodore Roszak and Counter-technocracy.....	66	20
2.2.1.3. Transitional Counterculture.....	69	20
2.2.2. Alternative Culture, an expression of Counterculture in Totalitarianism	72	21
2.2.2.1. Alternative Culture, an inquiry.....	72	21
2.2.2.2. The Theory of Parallel Polis.....	75	22
2.3. The Counterculture Impact on the 80ist Literary Movement.....	78	22

2.3.1. The Counterculture and the Forbidden Mimetic Fascination.....	78	22
2.3.2. Beat Model: a Literary and a Social Manifesto.....	84	22
2.4. The 80ist Literary Movement as Alternative Culture.....	93	22
Cap. 3. American Influences and Transfigurations in the poetry of The 80ist Literary Movement.....	107	23
3.1. Introduction.....	107	23
3.2. Romulus Bucur and the Lucidity of Influence.....	109	23
3.2.1. Introduction.....	109	23
3.2.2. The Parodic Symbiosis.....	111	24
3.2.3. Romulus Bucur and E. E. Cummings.....	116	24
3.2.4. Stimuli and Triggers.....	120	24
3.2.5. Songs of... Romulus Bucur.....	130	24
3.2.6. Cat songs.....	133	25
3.2.7. Symbiotic Egotism.....	134	25
3.3. Mircea Cărtărescu and the Phases of Influence.....	137	26
3.3.1. Introduction.....	137	26
3.3.2. The Epiphany of Ginsbergian „Sad”	139	27
3.3.3. Formal Mimicry.....	143	27
3.3.3.1. The standard poem of Mircea Cărtărescu.....	143	27
3.3.3.1.1. Hypertextuality.....	143	27
3.3.3.1.2. Intertextuality.....	153	28
3.3.3.2. The Everything in Beatnik Poetry vs. The Everything in Mircea Cărtărescu’s Poetry.....	154	28
3.3.4. The Quest for Identity.....	158	28
3.4. The Poetry of T. T. Coșovei and „democratic green spaces”.....	163	29
3.4.1. Utopias of the Imaginay	163	29
3.4.2. T. T. Coșovei and Lawrence Ferlinghetti.....	168	29
3.4.3. The Spiritual Exile.....	174	29
3.4.4. Hypertextual Rewrite.....	176	29
3.5. Alexandru Mușina and the American Confessional Poetry.....	179	30
3.5.1. Alexandru Mușina – The Theorist of Literary Practice, Master Pound and Creative Writing.....	179	30
3.5.2. Quotidian, (new)Anthropocentrism and American Confessional Poetry.....	183	30
3.5.3. Scenes and Events of Language Animation.....	200	31

3.5.4. <i>Personae</i> and Persons.....	202	31
Conclusions	204	32
Bibliography	211	39
Summary (ro/eng)	223	49
CV (ro/eng)	224	50

ARGUMENT

De cele mai multe ori, receptarea operei prin intermediul influențelor are la bază o operațiune de diminuare a originalității, în locul căutării specificității, criticul se angrenează într-o cursă după analogii traduse adesea în termenii instrumentarului poetic. Nu degeaba influența poate cauza anxietăți declanșatoare ale unui demers de negare sau de escamotare a ei, în linia teoriei dezvoltate de Harold Bloom, poeții simțindu-se amenințați de faima precursorilor, pe de o parte, dar și de disecțiile și extracțiile care le-ar mutila opera în esența ei creatoare, pe de altă parte. Dacă prin inventarierea exclusivă a modelelor și a mărcilor poetice identificabile în anumite grade și pe anumite niveluri în poeziile poezilor analizați se produce un fenomen al dezindividualizării și al depersonalizării în cele din urmă, dincolo de natura speculativă a acestui proces, avem și situația inversă – paradoxală, am putea spune –, în care tocmai pentru a individualiza poezia unui anumit poet sau a unei grupări „se cere” o descindere la nivelul influențelor. Un astfel de caz particular prezintă și subiectul cercetării de față din câteva motive.

În primul rând, poeții optzeciști își revendică diferențierea printr-o expunere ostentativă a similitudinilor cu un alt spațiu literar. Aceștia depășesc influența artistică a spațiului literar și cultural francez, îndreptându-se spre cel american și englez, ca punct general de referință, însă nu și exclusiv, spațiul mediteranean și chiar cel rusesc fiind de asemenea explorate. Mai precis, pentru a-și afirma individualitatea atât pe plan artistic, cât și social-cultural, poeții au promovat o anexare la un mediu literar și cultural mai puțin explorat, printr-un fel de posesiune exclusivistă încărcată cu valențe cvasi-teribiliste în condițiile social-politice date. Prin semnificațiile pe care le înglobează, această stratagemă este ofertantă și pentru că presupune o abordare ce depășește o perspectivă exclusiv literar-textuală.

În al doilea rând, însăși abundența declarațiilor prin care poeții optzeciști își conectează direct poezia la câțiva poeți americani preferați ridică întrebarea legitimă dacă aceste relații analogice revendicate chiar sunt justificate, ca să nu mai menționăm faptul că ele încă sunt perpetuate și descrise cu mult entuziasm de poeții optzeciști, deși aceștia au depășit de mult prima fază de creație în care experimentările motivează o apropiere și un atașament aparte față de modele. Mai mult decât atât, fiindcă tot l-am amintit pe Harold Bloom, putem spune că nu avem de-a face cu niște anxioși ai influențelor, ci mai degrabă cu niște exaltați ai influențelor. Influența în sine, cât mai variată și atipică, devine o virtute, iar specificitatea se revendică prin proximitate, ci nu prin distanțare.

În linii mari, motivația care a stat la baza cercetării de față a fost interesul față de această atitudine de exaltare a influențelor, mai ales că ea încă se menține. Mircea Cărtărescu, de exemplu, încă discută în media despre impactul pe care anumiți artiști l-au avut asupra sa și asupra poeziei sale, Alexandru Mușina, de asemenea – atât la cursurile de scriere create la care am avut șansa să particip, cât și în anumite interviuri recente –, insistă asupra afilierilor sale cu poezia americană, iar Romulus Bucur publică în 2015 un studiu al (auto)devoalării – *Opus Caementicium, (micro)eseuri despre influența poetică*¹ – care este dedicat relațiilor pe care propria poezie le stabilește cu precursorii săi; poetul chiar se angajează în oferirea probelor care să ateste relațiile dintre poezia lui și poezia-sursă, așa cum de altfel procedează și Mircea Cărtărescu în studiul său despre postmodernism, dar și prin poeme explicite, cum ar fi *Am căpătat un exemplar din „Howl” semnat de Ginsberg*.

Am urmărit în această cercetare dinamica și articulările relațiilor dintre cele două poezii – cea optzecistă și cea americană – având în vedere și legitimitatea actului preluării conștiente și asumate. Pentru aceasta am considerat necesară o confruntare a declarațiilor cu realitatea textuală. Acesta este și raționamentul pentru care am oferit o atenție sporită declarațiilor poezilor, cu riscul de a da impresia conformismului analitic, a unei lecturi *în linia* deja trasată, propunându-mi atât o confruntare a declarațiilor cu textele în sine, cât și o elucidare a naturii atașamentului pe care l-au dezvoltat poezii români față de modelele lor americane. Am considerat că relațiile nu se limitează la o simplă operațiune de preluare-adaptare, ci, dincolo de un instrumentar poetic care într-adevăr a atras atenția, anterior acestuia, se poate vorbi despre mirajul culturii americane care i-a sedus pe poezii noștri. În spațiul gri, uniformizator al comunismului, până și adoptarea portului hippy cu explozia sa de culori a fost percepută ca o formă de rebeliune, fie ea și numai vestimentară, sancționată în consecință. Această aură care a înconjurat contracultura americană – de la muzică, filme, la poezii mișcării Beat Generation, deși accesul la acestea a fost cu siguranță unul limitat – a declanșat un soi de mitologizare a „spațiilor verzi democratice”, cum le numește Traian T. Coșovei. Chiar și în România, unde izolarea era cât se poate de reală, *spiritul* contracultural care nu a electrizat numai America, ci și Europa Occidentală, a interferat în formarea generației optzeciste. Tocmai pentru că s-a pus de foarte multe ori chestiunea existenței unei generații contraculturale și în România, generația optzeci fiind în mod evident cea vizată, am considerat necesară o descindere și în acest subiect. Un alt element cumva conex acestei chestiuni a fost problema provenienței, și implicit a construirii contextului socio-cultural, și aceasta deoarece avem două literaturi care aparțin unor spații pe care le putem considera opuse. În aceeași direcție am urmărit cum funcționează și cum este

¹ Romulus Bucur, *Opus Caementicium, (micro)eseuri despre influența poetică*, Editura Universității Transilvania din Brașov, Brașov, 2015.

transfigurat într-un spațiu literar totalitar un instrumentar poetic care își găsește chiar raționamentul – cum este cazul poezicii beatnice, de pildă – în deviza libertății de exprimare forțate să atingă paroxismul. Cu siguranță câteva delimitări în acest sens se impun, tocmai de aceea am insistat asupra factorilor de mediu care au determinat un anumit tip de discurs și o anumită conduită reacțională.

De altfel, cum despre subiectul influențelor s-a discutat predominant din interiorul mișcării, consider că o perspectivă exterioară își are utilitatea sa. Deși foarte des amintită, chestiunea influențelor americane din cadrul optzecismului a fost tratată superficial, în termenii unor asemănări generale de fond sau de tonalitate, fără a se realiza analize comparative minuțioase, ca și cum am avea în față o relație ce se subînțelege cumva din context, și care nu mai necesită alte clarificări.

Înainte însă de alte precizări legate de utilitatea, noutatea sau chiar metodologia folosită în cercetarea de față, ar trebui fixate mult mai precis implicațiile titlului, care sugerează o incursiune asupra unei generații, dar se limitează în partea aplicativă la doar patru poeți: Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei și Alexandru Mușina. Selecția are la bază motivul evident – aceștia sunt poeții care prezintă cele mai multe similitudini cu poezia americană, dar și cei care se revendică cel mai vehement din aceasta. Fiecare poet selectat pentru analiză necesită o abordare particularizată. Nu doar specificul poeziei impune o anumită linie de cercetare, cât și atitudinea față de precursori concretizată mai mult sau mai puțin evident la nivel textual. În cazul poeziei lui Romulus Bucur m-am concentrat preponderent asupra mijloacelor inter/hipertextualității. În cazul poeziei lui Mircea Cărtărescu, elementele „străine” sunt mai greu de izolat deoarece avem o poezie atât de infuzată de referințe livrești, încât selecția unei influențe unice este riscantă. Pe de altă parte, relația pe care acesta o are cu Allen Ginsberg nu se limitează doar la o operațiune de preluare-adaptare, co-prezență sau derivare, cum ar spune Genette, ci mai degrabă conexiunea este una de natură „sentimentală”.

Alexandru Mușina își conectează poezia la Robert Lowell sau John Berryman, însă poeziile sale nu trimit direct la modelele sale, cum este cazul lui Romulus Bucur sau al lui Mircea Cărtărescu. Nu-l *sesizăm* nici pe Lowell, nici pe Berryman, ci doar pe A. M., care își stăpânește perfect spațiul poetic. Relația dintre poezia lui Alexandru Mușina și cea a poezilor americani își găsește coerența într-o viziune comună asupra dinamicii dintre poezie - reprezentare - realitate. Și, nu în ultimul rând, voi analiza poezia lui Traian T. Coșovei, care, ca notă dominantă, este infuzată de simbolurile culturale ale Americii. Într-adevăr, poezia lui T. Coșovei prezintă și anumite similitudini cu poezia lui Lawrence Ferlinghetti, acestea aparțin preponderent formei poetice, și unui „limbaj” împrumutat și transportat fără modificări

substanțiale, așa cum de altfel identificăm și o afinitate pentru simbolistica din poemele lui Allen Ginsberg.

Cu siguranță nu se poate reduce o întreagă generație la o singură influență, fie ea și una promovată de cele mai influente nume ale acesteia. Mircea Cărtărescu, în studiul său teoretic, definește generația optzeci prin elemente stilistice de proveniență beatnică, o descriere a unei întregi generații prin lentilele propriei poezii. Întrucât ne-am limitat la un număr atât de restrâns de poeți – la care s-ar mai fi putut adăuga probabil încă două nume, și anume Florin Iaru și Mariana Marin, dar care ar fi impus o analogie pe alocuri forțată – nu putem să nu ne întrebăm cât de reprezentativă este în definitiv această influență americană pentru o întreagă generație. Numai dacă ne gândim la antologia lui Alexandru Mușina, care înglobează peste treizeci de poeți optzeciști, ne dăm seama că, prin comparație, patru poeți influențați direct de americani reprezintă un număr nesemnificativ. Pe de altă parte, ceea ce oferă validitate acestor influențe este și faptul că ele sunt revendicate de unele dintre figurile dominante ale generației optzeci care au debutat atât în *Aer cu diamante*, cât și în *Cinci*.

Dacă ne concentrăm asupra dimensiunii culturale, la contracultură și la produsele media, de la muzică la filme și Coca-Cola, putem spune că generația optzeci a fost influențată de (contra)cultura americană. Cât despre influențele directe ale poeziei americane asupra generației optzeci, analogiile inter-textuale sunt suficient de bine dezvoltate pentru a susține analize ample doar în cazul poezilor selectați.

Ar mai trebui menționat că prin această „influență directă” nu vizez elementele generale deja clișeizate și care sunt plasate *grosso modo* în siajul americanilor. Exemplele cele mai comune ar fi biografismul sau apropierea de real / cotidian, oralitatea ș.a. Am urmărit elementele specifice, analogice, care conferă unicitate fiecărui poet luat în discuție. Predominant, sunt implicate elemente de stilistică motivate de o anumită viziune asupra rolului și mijloacelor literaturii, elemente care au potențialul de a conferi specificitate nu doar promotorilor originari, ci chiar succesorilor care, fiecare în parte, are propria atitudine față de acestea. Am pornit de la premisa că explorarea acestor *atitudini* poetice – respectiv identificarea unui model individual al interiorizărilor, preluărilor și apropiierilor influențelor poetice – poate oferi atât o nouă direcție de interpretare, cât și un mijloc de surprindere a particularității poeziei respective, a unicității ei, în raport cu precursorii și cu ceilalți colegi de generație abordați.

Pe de altă parte, dinamica influențelor poetice și a relațiilor inter-textuale, atât în acest caz particular, cât și independent de acesta, ridică anumite probleme pe care am încercat să le evit prin metodologia abordată. Prima dintre ele implică însăși validitatea analogiilor expuse: sunt ele justificate sau nu? Actul selecției și al interpretărilor înglobează nu doar o doză de speculativ, ci și riscurile incidențelor și ale coincidențelor ce pot fi explorate într-o cheie a

cauzalității directe cu mult entuziasm. Am încercat să mă feresc de astfel de absolutizări. De asemenea, aspectul volitiv este un alt factor care merită luat în calcul, mai ales că nu poate fi validat cu certitudine. Se ridică întrebarea dacă sunt implicate reminiscențe sau avem în față un demers condus de preluare, transfigurare, apropiere etc. Apoi, chiar dacă elementul identificat este analogic, aceasta nu garantează și proveniența lui. „Formulele poetice” nu sunt în totalitate inventate de la zero de poeții care le și fac celebre, ele putând fi doar rafinate de aceștia sau preluate chiar în totalitate de la autori mai mult sau mai puțin obscuri, care nu au reușit să se impună în câmpul literar.

Pentru a oferi o viziune cât mai complexă asupra procesului influenței poetice și, implicit, pentru a nu opera reducții generalizatoare, am tratat actul influențării din prisma potențialului său creator, având în vedere atât factorii de mediu care au favorizat sau au declanșat actul în sine, cât și o explorare amănunțită a rezultatelor și a efectelor survenite.

Pornind de la declarațiile optzeciștilor legate de relația cu un anumit model, am sesizat că la baza noii opere se află un moment interpretativ creator, respectiv o lectură creatoare care poate fi atât consonantă, cât și disonantă. În funcție de tipul de lectură creatoare practică, dar și de circumstanțele în care a avut loc contactul, opera nou formată poate fi un act creator corectiv, în cazul unei lecturi creatoare disonante, sau modelul poate deveni *revelator de substanță*, *revelator de instrumentalitate* și/sau un mijloc reacțional în momentul în care, cum spunea Ion Simuț despre modelul Caragiale, realitatea socială *cere* un tratament caragialesc sau, după cum vom vedea, un *tratament beatnic*. În acest caz, lectura creatoare este una consonantă.

Pentru o abordare cât mai adecvată naturii complexe a relațiilor inter-literare, am propus trei metode de receptare. O *metodă tehnică*, ce înglobează teoriile genetiene ale hipertextualității și intertextualității, respectiv ale „literaturii făcute cu literatură” (cum le numește Adrian Marino) și vizează relațiile inter-textuale în termenii procedeeleor poetice preluate și materializate; apoi, o metodă interesată de ceea ce se află *dincolo* de text și de transfigurările sale, și anume o *metodă recreatoare* care încearcă refacerea traseului actului creator *declanșat* la nivelul subiectului creator, planul țintit fiind cel al inter-subiectivității. Prin surprinderea „ciclului de viață al poetului ca poet”², al „mecanismului subtil și misterios prin care o operă dă naștere alteia”³, cum spunea Paul Cornea, al experienței revelatoare survenite în urma întâlnirii cu o anumită operă sau cu un anumit autor, în direcția dezvoltată de Virgil Podoabă, descoperim relații inter-subiective ce au la bază actul decodării ca lectură creatoare. Tocmai de aceea am acordat atenție și perspectivei lui Hans Robert Jauss care, asemenea lui Harold Bloom, propune un act al lecturii sau un moment interpretativ productiv în care lectorul-autor își descoperă individualitatea prin

² Harold Bloom, *Anxietatea influenței, o teorie a poeziei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008, p.53.

³ Paul Cornea, *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, București, 1972, p.21.

alteritate. Și nu în ultimul rând, am apelat și la o *metodă contextuală* în care accentele cad asupra determinărilor socio-culturale. Am folosit ca model *interliteraritatea* propusă și dezvoltată de Dionýz Ďurišin și teoria concordanțelor lui Paul Cornea. Chiar dacă am dori să limităm discuția la câmpul literar, respectiv inter-textual, consider că o abordare care respinge factologicul nu este indicată. Dacă ne gândim la poezia americană, respectiv la poezia anilor 1950-1960, observăm că aceasta este interconectată cu valul contracultural. Pentru a-i înțelege specificul, ea trebuie privită contextual. În aceeași măsură, în receptarea poeziei optzeciste trebuie să avem în vedere repercusiunile pe care sistemul politic le-a avut asupra literaturii, chiar și în termenii elementelor de stilistică. Apoi, dintr-o perspectivă comparativă, multitudinea factorilor socio-culturali care au favorizat selecția spațiului american ca model sunt de o importanță capitală.

Cap. 1. Două formule poetice: Optzecismul și conexiunile cu poezia modernă americană

1.1. Exaltarea influențelor

Primul lucru pe care îl sesizăm atunci când intrăm în contact cu problema influențelor poetice suferite și revendicate de generația optzeci este afluența declarațiilor prin care poeții fie se plasează în descendența unui anumit model, fie pur și simplu, cu mult entuziasm, discută relațiile analogice mai mult sau mai puțin sesizabile la nivel textual. Chiar mai mult, s-a cultivat un fel de virtute a influențelor cât mai numeroase și cât mai atipice, virtute care stă sub semnul unei exaltări ce rivalizează cu anxietățile bloomiene. Înainte de a discuta despre posibilitățile terminologice și despre modelele teoretice aplicabile în acest context particular, am considerat utilă o scurtă descindere la nivelul declarațiilor prin care autorii optzeciști își descriu subiectiv poziția în interiorul procesului uneori confuz al relațiilor analogice dintre operele literare. Am ajuns la concluzia că modelul oferă mai mult decât un mijloc de a răspunde la o realitate socială, un simplu instrumentar poetic sau un corpus de texte numai bune de interpolat, și că avem chiar o conectare la nivelul structurilor interioare.

1.1.1. Lectura creatoare disonantă și lectura creatoare consonantă

Fără a avea pretenția unei teorii a lecturii creatoare și simplificând poate în mod excesiv, voi spune că, în funcție de concretizarea tensiunii experimentate prin rezonanța simpatetică, avem o poziție *consonantă* sau o poziție *disonantă*. Putem avea chiar și o mixtură între cele două. Până la un punct, lectorul creator/poetul consonează cu opera, apoi poate distona cu aceasta, sau invers. Nu mă interesează în acest punct motivele care ar sta în spatele acestei decizii, motive care aparțin atât de planul conștient, cât și de cel mai puțin raționalizat. În cele din urmă, una

dintre aceste două ipostaze domină. În procesul creației, atât *lectura creatoare consonantă*, cât și *lectura creatoare disonantă* pot deveni catalizatori sau experiențe revelatoare, cum le numește Virgil Podoabă. Prin aceste două tipuri de lectură am încercat să sistematizez relația productivă dintre operele literare în funcție de dinamica dintre cele două subiectivități, modelul și succesorul, de natura momentului interpretativ și, în cele din urmă, în funcție de materializările textuale.

1.1.1.1. Lectura creatoare disonantă

Lectura creatoare disonantă este una delimitativă. Putem identifica mai multe tipuri de disonanțe și implicit de forme delimitative de-a lungul istoriei literaturii. În primă fază am discutat despre acea reevaluare estetică radicală, polemică, descrisă de Jauss în *Experiență estetică și hermeneutică literară*. În acest sens, Jauss îi numește pe Flaubert sau pe Baudelaire, care propun o nouă estetică uneia cu care nu pot rezona. Putem spune că se poziționează disonant de aceasta. Provoacă consuetudinile literare ale timpului, operele lor devin activități creatoare corective. Aceasta este o formă generalizată a disonanței în care un autor oferă o alternativă unui sistem literar.

Revenind pe plaiurile noastre literare, observăm că Bogdan Ghiu afirmă despre tinerii poeți optzeciști că auto-instituirea a luat forma unei rupturi, iar Mihai Dinu Gheorghiu numește arta optzeciștilor: o „artă a răspărului, a replicii”, „contrazicătoare de reguli”⁴. Lectura disonantă declanșează o activitate creatoare corectivă care este și o formă de autoconservare, un demers sistematic de afirmare a propriilor valori, existențiale sau chiar stilistice, o detașare de principiile exterioare care ar putea interfera în sistemul propriu.

1.1.1.2. Lectura creatoare consonantă

Lectura creatoare disonantă este concentrată predominant asupra textului, în timp ce lectura creatoare consonantă cultivă și figura autorului, ajungându-se în cazuri extreme chiar și la mitologizări sau fetișizări. Dacă față de precursorii lor direcți, optzeciștii s-au poziționat disonant, față de modelele lor americane, care au devenit embleme ale unei declarații socio-literare, poziția a fost una consonantă. Formula poetică a americanilor, alături de figurile publice, nonconformiste, ale poeților au devenit soluții la problema delimitării de generația precedentă. Poeții americani au oferit cadrul depășirii realității literare și politice din România. În cazul lecturii creatoare consonante, opera-model devine *revelator* pentru poetul succesor. În linii mari, opera-model poate fi *revelator de substanță* și/sau *revelator de instrumentalitate*. Mai precis, opera-model fie oferă un instrumentar poetic de-a gata, care suportă extrapolări, fie

⁴ Mihai Dinu Gheorghiu, „Garda inversă” în Gheorghe Crăciun, *Competiția continuă*, op. cit. p. 20.

revelază „substanță”. Mai există însă și posibilitatea unei revelări de substanță urmate de o selecție a unui instrumentar

1.1.2. Lectura anxioasă

Pentru că am pornit de la premisa existenței unei exaltări în revendicarea relațiilor inter-literare fecundatoare manifestate de generația optzeci, demersul argumentativ nu ar fi complet dacă nu am lua în discuție și cealaltă fațetă a chestiunii, relațiile inter-literare percepute ca „revelatoare de anxietate”. De altfel, fie și numai datorită notorietății teoriei lui Harold Bloom, la care putem adera sau nu, o discuție se impune. Cred că această perspectivă se apropie mai mult de lectura disonantă în condițiile în care la baza teoriei anxietăților stă un act delimitativ, respectiv încercarea poetului de a evada de sub incidența marilor precursori. Pe de altă parte, motivațiile care stau în spatele acestei evadări nu au rațiuni care vizează disonanța sau consonanța. Actul lecturii care declanșează creația s-ar produce întotdeauna – conform lui Harold Bloom – printr-o „rea-citire a poetului înaintaș, un act de corecție creatoare care e în fapt și cu necesitate o interpretare greșită, o răstălmăcire”⁵, iar „principala tradiție a poeziei de la Renaștere încoace e o istorie a anxietății și a caricaturii salvatoare de sine, a distorsiunii, a revizionismului pervers, voit, fără de care poezia modernă ca atare n-ar putea exista”⁶.

1.2. Intertextualitate și simbioză literară

Pentru a stabili șabloanele figurative dintre două sau mai multe texte avem nevoie de instrumente de lucru. În mod cert, fiindcă sfera de interes a cercetării de față este specificitatea raporturilor dintre operele literare, adoptarea unei teorii care plasează la baza existenței operei literare interacțiunea textuală, intertextualitatea ar părea cea mai facilă metodă de analiză. Pe de altă parte, sensurile atribuite intertextualității sunt numeroase și uneori chiar ambigue. Multitudinea modelelor critice prin care se încearcă încadrarea mai mult sau mai puțin forțată a operei literare în șabloane prestabilite are ca punct de plecare modul particular de raportare la individualitatea autonomă estetică a acesteia și în același timp la unitatea structurală care îi conferă statul autotelic. În continuare, propun o introducere în evoluția conceptului de intertextualitate, introducere care, deși nu fixează o semnificație imuabilă a conceptului, măcar va oferi o viziune de ansamblu capabilă să ferească de confuziile terminologice întâlnite în declarațiile optzeciștilor despre modele, intertextualitate sau influență poetică, concepte folosite aleatoriu.

⁵ Harold Bloom, *Anxietatea influenței, o teorie a poeziei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008, p.76.

⁶ *Ibidem*.

1.3. În căutarea unui model de receptare

1.3.1. Interliteraritatea lui Dionýz Ďurišin

Interliteraritatea, așa cum apare descrisă în compendiul de literatură comparată⁷, este un model de abordare a genezei și a specificității fenomenului literar prin studierea potențialităților creative ale relațiilor și afinităților literare. Ďurišin pornește de la ipoteza că opera literară este rezultatul dialecticii dintre individualitatea creativă a autorului, integrarea momentelor de dezvoltare progresivă a literaturii autohtone și discontinuitatea/continuitatea cu tradiția literară externă. Pentru că o operă literară nu se poate reduce doar la un mozaic de cauze externe, chiar dacă aceasta este practica obișnuită a teoriei surselor, procesul interliterar propune surprinderea raporturilor și a determinărilor care se stabilesc între literatura națională și cea internațională pornind de la particular la general, respectiv de la factorii interni la cei externi

1.3.2. Concordanțe și dependențe poetice – Modelul Paul Cornea

În *Regula jocului*, Paul Cornea decelează neajunsurile modelului, respectiv ale metodei cauzale propusă de Tieghem⁸ pentru studiile comparatiste, pornind de la natura relației dintre emițător și receptor. Având în esență aceleași motivații ca și Ďurišin, Cornea conturează în câteva pagini un întreg sistem cu o multitudine de variabile prin care își propune reconceptualizarea „influenței poetice” din prisma afinităților care iau numele de „concordanțe”. Operele se poziționează într-un raport concordant în momentul în care se poate observa „o analogie oarecare, indiferent de natura și de gradul ei”⁹. Nu am insistat foarte mult asupra tipologiei concordanțelor, ci am urmărit în mod particular o anumită concordanță pe care Cornea o numește „dependență” poetică, un substitut terminologic pentru „influență poetică”.

1.3.3. Metoda contextuală, metoda recreatoare și metoda tehnică (sau *De ce? Cum? Ce? și Care este efectul?*)

În speranța unei abordări comprehensive a chestiunii luate în discuție, am propus trei metode de lucru pornind de la întrebările lui Paul Cornea, *De ce?, Cum?, Ce?, Care este efectul?*. Nu mă interesează atât de mult *succesul* temelor, autorilor sau operelor – deși nu voi ignora nici acest aspect –, cât „elucidarea *genezei* influențelor și a *rezultatelor* lor pe plan creator”¹⁰.

⁷ Dionýz Ďurišin, *Theory of Literary Comparatistics*, op. cit.

⁸ Paul Van Tieghem în *oferă influenței poetice*, printr-o expunere didacticistă, un spectru foarte generos de manifestare, plecând de la o definiție aparent simplistă, în manieră jakobsoniană. Implicați în acest act ar fi un emițător (care poate fi un scriitor, o operă sau chiar o idee), un transmițător (intermediar) și un receptor. Tieghem Van Paul, *Literatură comparată*, Editura pentru Literatură Universală, București, 1966.

⁹ Paul Cornea în *Regula jocului. Versantul colectiv al literaturii*, op. cit., p. 97.

¹⁰ Paul Cornea, *Regula Jocului. Versantul colectiv al literaturii*, Editura Eminescu, București, 1980, p. 104.

Pentru a răspunde la întrebarea „*de ce un anumit model și nu altul?*”, ne interesează elemente circumstanțiale, motivații literare, sociale, culturale etc. care au favorizat selecția, atât dintr-o perspectivă inter-literară, generală și/sau generațională, a mobilității literare, cât și dintr-un unghi personalizat, subiectiv, care privește fiecare poet în parte. În primă instanță, voi contura datele planului socio-cultural. Mai mult decât în cazul lui Caragiale, explorarea planului socio-cultural are rezonanță în cazul interacțiunilor dintre contracultura americană și generația optzeci. Pentru că în definitiv avem o operațiune de contextualizare, am numit această direcție *metoda contextuală*.

Referentul lui „*cum?*” poate indica atât metodele preluărilor, cât și natura relației dintre model și succesori, tocmai de aceea voi încerca să recrez dinamica inter-subiectivă. În lipsa unei alternative mai reușite, am numit această orientare a cercetării *metoda recreatoare*, o descindere în tainele formării conștiinței creatoare și a relațiilor inter-subiective care o definesc. Prin această metodă mi-am propus să descopăr ce tip de lectură practică lectorul-autor și care este natura momentului interpretativ productiv. Altfel spus, să revelez dacă lectura este una disonantă sau avem o lectură consonantă în care modelul devine un revelator de substanță, de instrumentalitate și/sau o interfață a adoptării unei poziții reacționale socio-politic.

„*Ce-ul?*” și „*Care este efectul?*” trimit la materializările pe plan textual. Cum orice relație inter-literară sau inter-subiectivă are și repercusiuni vizibile, mai mult sau mai puțin cuantificabile și măsurabile în operă, o *metodă tehnică* de inventariere a procedurilor literare se impune. Prin urmare, nu m-am limitat la o simplă inventariere, ci am urmărit și transfigurările instrumentarului poetic și/ sau ale mărcilor dialogului inter-textual.

1.4. Relații inter-literare: optzecism-literatură americană¹¹

Cu siguranță, putem spune că avem în față o generație orientată înspre asimilarea elementelor străine. Înainte de a discuta despre natura relațiilor ce se stabilesc între cele două literaturi și despre tipul contactelor, ar trebui sesizate cauzalitățile din spatele fenomenului atracțiilor, cauzalități care vizează atât dezvoltarea naturală a literaturii autohtone – și implicit poziția generației în această chestiune –, cât și considerente de ordin social și cultural, aparent exterioare actului creator. Dincolo de factorii determinanți care circumscriu mediul autohton, esențiali de altfel, putem discuta și despre trăsături ale literaturii americane de după război ce i-au conferit statutul de model. Mai mult chiar, importante sunt și mișcările culturale conexe, situate într-o dinamică a condiționărilor reciproce. Am putea menționa aici și procesul globalizării care a impus popularitatea limbii engleze și, prin aceasta, fascinația pentru tot ceea

¹¹ Rezultatele acestei cercetări au fost susținute în cadrul conferinței *Studies on Literature, discourse and multicultural dialogue* și publicate în volumul conferinței sub titlul „Betwixt and Between, a perspective on the poetic 80 ist literary movement”, Editura Arhipelag XXI, Târgu-Mureș, 2013, pp. 1262-1269.

ce provine din mediul american. Cu cât mai mult se încerca blocarea noului val cultural, cu atât el era mai dorit.

1.5. Contactul mediat

În acest subcapitol am urmărit tipul de contact care a avut loc între cele două literaturi discutate. Contactul a fost unul mediat pe de o parte de traduceri care nu au excelat în conservarea specificului poezilor, și pe de altă parte de *Introducere în poezia americană modernă* a lui Serge Fauchereau, tradusă în 1974, probabil cea mai des menționată sursă. Am insistat asupra importanței pe care a avut-o acest studiu la momentul respectiv.

Cap. 2. Generația optzeci, cultura alternativă și contracultura americană

2.1. Introducere¹²

Pentru că avem în față interacțiunea dintre două literaturi care provin din medii culturale total diferite, înainte de a vedea care sunt manifestările la nivel textual ale influențelor poetice sau care este relația subiectivă ce se stabilește între poeții optzeciști și modelele lor americane, în primul rând, cred că ar trebui să construim contextul din care aceste literaturi provin. Mai mult decât atât, pentru a identifica articulările procesului interliterar în termenii elementelor circumstanțiale care au motivat sau au facilitat contactul, această contextualizare este imperioasă. Problema contraculturii în spațiul autohton este de interes din două puncte de vedere. În primul rând, s-a pus de foarte multe ori problema *naturii contraculturale* a mișcării literare optzeci, fără a se fixa semnificațiile și implicațiile contraculturii în termenii ei generali, iar în al doilea rând vorbim despre influența pe care contracultura americană a avut-o asupra formării poezilor discutați. Am ales să contextualizez generația optzeci în spațiul literar, social și cultural românesc, dar și în cel occidental, prin această dublă raportare la curentul contracultural, tocmai pentru că am considerat utilă o clarificare a semnificațiilor implicate în procesul cauzalităților și al regulilor interne care guvernează mișcările protestatare.

2.2. Două mișcări protestatare: contracultura și cultura alternativă

2.2.1. Contracultura

Eclectismul fenomenelor social-culturale care, în mod convențional, sunt plasate mai mult sau mai puțin adecvat sub termenul de *contracultură*, alături de complexitatea pe care o presupune încercarea unei edificări a semnificațiilor de bază, solicită câteva delimitări conceptuale. O abordare semantică, respectiv etimologică, este necesară pentru a fixa cât mai precis implicațiile și aria de acoperire semasiologică a contraculturii. Prin acest demers îmi

¹² Rezultatele acestei cercetări au fost publicate într-o formă comprimată în „Journal of Romanian Literary Studies”, no 6/2015, pp. 1163–1168, sub titlul *Counterculture between Democracy and Totalitarianism*.

propun conturarea unor răspunsuri la câteva întrebări care planează asupra problematicii contraculturii: este contracultura un concept cu aplicabilitate exclusivă asupra anilor '60 din America? Putem pune semnul egalității între ceea ce numim convențional *contracultură* într-un regim democratic și *contracultură* într-un regim totalitar? Altfel spus, este justificată folosirea aceluiași concept pentru a demarca mișcări asemănătoare, dar care au loc în regimuri diferite?

2.2.1.1. Contracultura și subculturile

În 1960, Milton Yinger dedică un studiu¹³ tipurilor de subculturi identificabile în aria sociologică și antropologică, propunând termenul *contraculture* pentru a face distincția între sistemul normativ care guvernează organizațional o subkultură și regulile care se aplică în situații de natură conflictuală. Yinger își construiește întreaga demonstrație plecând de la ipoteza existenței unui comportament deviant guvernat de aspecte normative specifice. În continuare am urmărit importanța pe care a avut-o acest teoretician în diferențierea dintre diferitele tipuri de mișcări contestatate. Alături de Milton Yinger l-am avut în vedere și pe John Clarke sau Titus Hjlem.

2.2.1.2. Theodore Roszak și *contra-tehnocrația*

De cele mai multe ori, când se discută despre o mișcare împotriva valorilor culturii majoritare, sistemul de referință îl constituie mișcarea americană a anilor '60 sau *counter culture*, impus de Roszak ca termen definitoriu pentru evenimentele atașate. Cred că o mică incursiune asupra manifestului *The Making of a Counter Culture (Construirea unei contra culturi)*, semnat de Theodore Roszak, este binevenită, deoarece, aproape fără excepție, fie și numai în trecut, teoria sa este rezumată, disecată și aplicată pe un spațiu cultural care nu prezintă nicio similitudine cu realitatea socială, culturală și politică tipică valului contracultural al Americii anilor '60, ca să nu mai amintesc de spațiul totalitar care se plasează practic la polul opus.

2.2.1.3. Contracultura tranzitorie

O altă perspectivă asupra problematicii contraculturii o găsim la Thomas Frank¹⁴, care nu plasează motivația rebeliunii contraculturale în sfera tehnocrației, ci pune pe masă două concepte interconectate: *mass society*, care s-ar prezenta sub forma societății de consum și *mass culture*, respectiv cultura de masă. Dacă pentru Roszak America este dominată de tehnocrație, monopolul fiind deținut de tehnică, pentru Thomas Frank pericolul iminent îl reprezintă cultura de masă. Frank susține prezența a două contraculturi, trasând o linie foarte clară între contracultura reală și cea falsă. Lăsând la o parte viziunea lui Frank despre contracultura falsă și diferitele forme de

¹³ Milton Yinger, *Contraculture and Subculture* în „American Sociological Review”, vol. 25, nr. 5, pp. 625-635.

¹⁴ Thomas Frank în *The Conquest of Cool. Business Culture, Counterculture and the Rise of Hip Consumerism*, The University of Chicago Press, Chicago, 1997.

manipulare pe care le-ar presupune, într-adevăr, în spațiul american se poate vorbi despre o variantă „televizată” a contraculturii. Pe de altă parte, se ridică întrebarea justificată: se poate pune semnul egalității între aceste două „forme” ale contraculturii? Vorbim totuși despre două lucruri diferite. Aș numi această transfigurare, *contracultură tranzitorie*, și aceasta nu de dragul re-definirilor, ci din nevoia de concizie. Cred că în acest caz vorbim atât de iradiere, cât și de o etapă tranzitorie de selecție a valorilor contraculturale și de transformare a lor în mainstream.

2.2.2. Cultura alternativă, expresie a contraculturii în totalitarism

2.2.2.1. Cultura alternativă, delimitări conceptuale

Dacă în cadrul democrației, unde sistemul social este determinat de egalitarism și de mobilitatea socială guvernată de meritocrație¹⁵, contracultura are libertatea de a interacționa cu toate dominantele organizaționale – și aici am în minte planul cultural, din care face parte și literatura, planul social, planul politic și planul economic –, în totalitarism perspectiva se schimbă radical. Deși subculturile, atât timp cât sunt liniștite și sub atentă supraveghere, sunt tolerate, contracultura este ori anihilată, ori cooptată. În democrație, standardele comportamentului deviant sunt propulsate în arena politică de către partizanii care își revendică drepturile de a impune „o nouă formulă”. În cadrul totalitarismului, această atitudine ar primi eticheta de *revoluție*, *revoltă*, *disidență*, prin urmare ar fi înăbușită încă din fragedă pruncie cu toate mijloacele disponibile.

Pentru a particulariza mișcările protestatere din cadrul regimurilor totalitare, respectiv pentru a le delimita de contracultură, am preluat sintagma *culturi alternative*, folosită de Adrian Marino, care dedică un studiu interacțiunilor dintre politică și cultură în România comunistă. În societatea represivă, cultura alternativă propune libertatea împotriva constrângerilor, iar în cazul democrației, contracultura – susține Marino – s-ar folosi de „libertate (de un anumit conținut)” pentru a desființa „libertatea (căreia îi dăm, în același timp, un alt conținut)”¹⁶, descriind, pentru a marca această distincție, trecerea de la contracultură la ceea ce am numit *contracultura tranzitorie*: „... Acest timp de «contestare», de «avangardă», este recuperat și transformat în «clișeu», în stil și chiar în produs comercial și editorial, vandabil ca oricare altul. Deci, într-o formă culturală integrată și adaptată a societății de tip liberal”¹⁷. În această schemă putem considera contracultura drept mișcarea reacționară *integrată și adaptată societății de tip liberal*, în timp ce cultura alternativă este *mișcarea reacționară integrată și adaptată societății de tip totalitar*.

¹⁵ Edward Digby în *Judgement and Sensibility: Religion and Stratification*, Transaction Publishers, New Brunswick, 1994.

¹⁶ Adrian Marino, *Politica și cultura. Pentru o nouă cultură română*, Editura Polirom, Iași, 1996, p. 288.

¹⁷ *Ibidem*.

2.2.2.2. Teoria polisului paralel

O formă radicalizată a culturii alternative, orchestrată după regulile contraculturii, poate fi ușor identificată în Cehoslovacia, unde începând cu proclamarea lui Ginsberg drept rege al festivalului studențesc din 1965 și până la Carta 77 au existat multiple manifeste îndreptate împotriva culturii oficiale, manifeste ce au luat forma disidenței politice.

2.3. Impactul contraculturii asupra generației optzeci

2.3.1. Contracultura și fascinația mimetică interzisă

Ajungem în cele din urmă și la punctul central de interes: mediul cultural românesc și impactul contraculturii asupra lui. Fascinația pe care a exercitat-o mediatizata grupare Beat, care s-a folosit din plin de principiile media pentru a-și face „publicitate”, și aerul nonconformismului atașat acesteia, alături de mirajul Americii și al rebeliunii, prezentat de contracultura tranzitorie prin filme și muzică – fie și numai printre picături, cât a scăpat de cenzura comunistă –, au fost factori care au exercitat o influență majoră atât asupra formării identității de grup a generației '80, cât și asupra poeziei ulterioare.

2.3.2. Modelul *Beat*: manifest social și literar

În acest subcapitol am prezentat ideologia socio-politică a grupului literar *Beat*, alături de dominantele poetice literare care i-a individualizat.

2.4. Generația optzeci, formă a culturii alternative

Prin împrumutarea unor elemente mai mult formale ale poeziei beatnice, cum ar fi ritmul specific sau structura aluvionară, elemente motivate în cazul americanilor și de cauzalități contraculturale, forțând puțin, se poate spune că optzeciștii au practicat o formă decontextualizată, poate chiar intenționată, a contraculturii americane. Aici se mai poate adăuga și mimetismul vestimentar. Acesta este, îndrăznesc să afirm, singurul context în care se poate alătura conceptul de contracultură generației optzeci. Că au fost fascinați de ea – într-adevăr, că a avut un impact asupra formării lor – cu siguranță, însă nu se poate spune că au și practicat-o în termenii ei definitorii. Nici nu aveau cum în cadrul totalitarismului (aș vrea să punctez încă o dată că nu se poate discuta despre contracultură în statele blocului comunist din motivele deja menționate).

În orice caz, nu vorbim de interrelaționare opozițională cu valorile oficiale, fie ele și numai literare, ci mai degrabă atitudinea a fost una de ignorare intenționată, condusă de sustragerea social-politică, iar pe plan literar se poate discuta despre o detașare de generația anterioară, respectiv despre mutarea punctului de referință în exteriorul culturii autohtone.

Cap. 3. Influențe americane și transfigurări în poezia optzecistă

3.1. Introducere

În acest capitol voi porni de la nivelul textual pentru a descoperi în poezia a patru poeți optzeciști – Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei și Alexandru Mușina – un model de interiorizare a relației creatoare cu poezii americani. Mai mult decât o simplă inventariere a unui instrumentar poetic, am urmărit metamorfozările acestuia, încercând să înțeleg mecanismele interne care au declanșat apropierea, și aceasta deoarece avem în față un proces care implică transfigurări, ci nu simple transmutări mai mult sau mai puțin decontextualizate. Am selectat poezii menționați pe de o parte din motivul evident – prezintă cea mai ofertată poezie pentru tema de față – și pe de altă parte deoarece avem patru forme distincte ale interiorizării care conferă specificitate și într-o oarecare măsură individualizează formula poetică a fiecărui poet în parte. Altfel spus, descoperind articulările influenței poetice, respectiv relațiile pe care poezii le stabilesc cu modelele lor, inevitabil în contextul de față, discuția va include și un demers estetic de surprindere a originalității atât în raport cu poezii americani, cât și în câmpul literar românesc. Tocmai pentru că avem patru raportări distincte, și metodologia abordată variază de la poet la poet.

3.2. Romulus Bucur și luciditatea influenței

3.2.1. Introducere

Despre influențele poezilor americani asupra poeziei lui Romulus Bucur s-a tot amintit. Ce-i drept, chiar și numai poemele publicate în antologia *Cinci* sunt exemplificatoare și totodată suficiente cantitativ, dar și calitativ, pentru a descrie poziția lui Romulus Bucur față de poezia americană. Mai mult chiar, dacă cititorul nu e familiarizat cu poezia americană și riscă să rateze chestiunea, poetul, cu ostentație, își declară adeziunea prin aluzii și cologații în limba engleză. Ar părea că avem în față un entuziast al influențelor, inocent, de factură cărtăresciană.

Romulus Bucur nu este sub nicio formă un inocent prins în mrejele inovațiilor și ale bizareriilor tipografice realizate de Cummings; nici un discipol cuminte al libertăților versului liber, al preciziei, al nervului măsurii scurte și rapide ce comprimă dinamic fluiditatea experienței din poezia lui Williams. Și, cu siguranță, Romulus Bucur nu este nici un adorator al filozofărilor impersonale, ușor moraliste pe tema relației „imaginație-realitate-sine” din poezia densă, așezată, „serioasă” chiar, semnată de Wallace Stevens. Romulus Bucur este un poet a cărui luciditate se extinde și asupra relațiilor inter-literare.

3.2.2. Simbioza¹⁸ parodică

La un prim contact cu poemul *Omul cu chitara* al lui Romulus Bucur, ne atrage atenția titlul, o referință directă la *Omul cu chitara albastră* al lui Wallace Stevens. Pentru a vedea cum funcționează în cazul poetului nostru motivul chitarei albastre, mai precis cum contribuie la dezvoltările ulterioare, și mai ales cum putem descrie relația dintre hipertext și hipotext am urmat cât de aproape am putut schema lui Genette.

3.2.3. Romulus Bucur și E. E. Cummings

În linii mari, poemele lui Cummings sunt expresii ale unei încercări permanente de a (re)defini experiența individuală astfel încât să convingă că doar prin această experiență se poate ajunge la finalitatea dorită de poet, realizarea sinelui¹⁹. Dacă Stevens abstractizează, Cummings își face un scop din măsurarea imponderabilului, glumind pe seama celor mai sacre fenomene, singurele capabile să-și păstreze caracterul sacru chiar și în această conjunctură²⁰.

Dacă până în momentul de față ne-am concentrat atenția asupra transformărilor tematice la nivelul unui singur poem, din perspectiva relației hipotext-hipertext, în cazul relației dintre Romulus Bucur și C. C. Cummings, asemănările care se regăsesc predominant la nivelul improvizațiilor formale – și aici vizez versificația și deformările sintaxei – nu se mai pot restrânge la o simplă analiză comparativă, deși nu puteam ignora faptul că ele țin de domeniul evidenței. Poezia lui Romulus Bucur, în totalitatea ei, este tributară bizareriilor tipografice perfecționate de Cummings, și nu doar lor, tocmai de aceea, putem afirma că pentru poetul român, poezia americanului a constituit un revelator de instrumentalitate, o resursă nesfârșită de procedee tehnice „originale” și atipice pentru câmpul nostru literar.

3.2.4. Stimuli și declanșatori

În acest subcapitol am surprins raporturile dintre re-prezentarea biografismului și interiorizarea evenimentelor/obiectelor/fenomenelor din poezia lui W. C. Williams și a lui R. Bucur.

3.2.5. Songs of... Romulus Bucur

O simplă alăturare a sentimentalului blazat Romulus Bucur și a exuberantului *Sublimul Walt* – cum îi place lui Bloom să-l numească pe Walt Whitman – pare a fi ori impertinentă, ori o ironie simpatcă. Folosită în mod sistematic de poetul nostru pentru a-și construi profilul, ea devine una dintre cele mai simpatice forme ale autoironiei și, în același timp, al intertextualității și hipertextualității. Referințele și aluziile multiple la poemul de căpătâi al lui Walt Whitman –

¹⁸ Cf. David Cowart, *Literary Symbiosis: The Reconfigured Text in Twentieth-Century Writing*, op. cit.

¹⁹ Roy Pearce, *The Continuity of American Poetry*, op. cit, p. 360.

²⁰ *Ibidem*.

Cântec despre Mine Însumi –, dincolo de umorul implicit, creează o tensiune din care ia naștere sensul noului poem. Aluzia la complexitatea poemului whitmanian contrastează cu aserțiunile concluzive și expeditivă care spulberă idealismul profetului american. Romulus Bucur nu se oprește aici, ci pastișează exaltările whitmaniene, reducându-le la derizoriu.

3.2.6. Cântecul pisicești

T. S. Eliot este unul dintre poeții americani foarte des menționați de poeții generației optzeci, fiindu-i atașată o notă gravă, de maestru-guru într-ale poeziei, similară viziunii generale despre Ezra Pound. Aluziile la poezia lui, dar și la persoana sa biografică, nu pot fi trecute cu vederea. Am ales să discut această relație în cazul lui Romulus Bucur dintr-o perspectivă ușor hazlie, însă relevantă din punct de vedere analogic, și anume pasiunea ambilor poeți pentru pisici și poemele dedicate acestora. Cărticica lui T. S. Eliot – *Old Possum's Book of Practical Cats* – nu are mai mult de 14 poeme, și a fost încadrată în primă fază în categoria literaturii pentru copii. *Cărticică pentru pisică* a lui Romulus Bucur adună poezioarele despre pisică publicate anterior, la care mai adaugă câteva, însumând 16 cântecele, în care practică aluzii intertextuale la poemele lui Eliot.

3.2.7. Egotismul simbiotic

Autenticitatea lui Romulus Bucur este obținută și prin transfigurările la care își supune modelele – operele sursă, transfigurări care denotă o lectură creatoare atât disonantă (față de Walt Whitman sau W. Stevens), cât și consonantă revelatoare de instrumentalitate care îmbină aluziile intertextuale cu transformările și imitațiile hipertextuale (în cazul lecturii lui Cummings sau W.C. Williams). Am plasat această metodă particulară a lui Romulus Bucur sub semnul „egotismului simbiotic”. Am preluat conceptul de *egotism* de la Wallace Stevens²¹ care, plecând de la meditația lui Henri Focillon despre modalitățile de a surprinde limbajul și stilul conștiinței umane, cât și despre caracteristica esențială a cugetului de a avea constant o funcție auto-descriptivă din *Viața formelor*, consideră că acest act al autodescrierii este o formă a egotismului indirect. În esență, egotismul *poetic* ar surprinde tendința conștiinței poetului de a se descrie „la fel de constant în propriile poeme, așa cum și conștiința sculptorului se prezintă în formele sale”²².

²¹ mai precis din eseu *The Figure of the Youth as Virile Poet*.

²² „The mind of the poet describes itself as constantly in his poems as the mind of the sculptor describes itself in his forms...”, Wallace Stevens, „The Figure of the Youth as Virile Poet” în *The Necessary Angel. Essays on Reality and the Imagination*, Random House, New York, 1951, p. 46.

3.3. Mircea Cărtărescu și etapele influenței

3.3.1. Introducere

Mircea Cărtărescu este fără îndoială un entuziast al influențelor. Abundența propriilor declarații prin care elucidează natura influențelor, intențiile proprii și insatisfacția dată de absența unor analize bazate pe analogii pe care poetul le consideră explicite îl propulsează în fruntea poezilor optzeciști pasibili de a oferi un *eldorado* al goanei după confluențe. Poemele sale abundă de aluzii livrești și tehnici intertextuale și sunt o exemplificare excelentă pentru simbioza parazitară, *Levantul* fiind cea mai potrivită operă în acest sens. Tocmai pentru că Mircea Cărtărescu este prin excelență un poet de factură livrescă, pornim de la premisa că tehnica sa se limitează predominant la intertext sau la hipertext, textele sale fiind inter-conectate direct cu cele ale precursorilor / modelelor / tradiției literare, în linia trasată de Genette sau de David Cowart. Cu Allen Ginsberg însă, poetul are o „relație destul de întinsă”, un atașament care-i ridică probleme însuși poetului optzecist, hotărât să elucideze în *Am căpătat un exemplar din „Howl” semnat de Ginsberg*²³, dintr-o perspectivă confesiv-biografică, nu doar cauzele acestui atașament, ci și manifestările conștiente și inconștiente din poezia sa. Analogiile pe care le face Cărtărescu se revendică din afinitățile personale, dar și „generaționale” cu poetul de mare succes Allen Ginsberg. Mircea Cărtărescu îl supune pe Allen Ginsberg la o vedetizare care este cumva naturală, dacă ne gândim că poetul american a fost un om al scenei. Pe Allen Ginsberg, poetul român nu-l parodiază sau pastișează cumva de pe o poziție superioară, așa cum face cu întreaga tradiție literară românească în *Levantul*. Tocmai de aceea am numit această relație pe care M. Cărtărescu o are cu cel mai des invocat model al său, Allen Ginsberg – „sentimentală” – și am urmărit efectele acestei relații în poezia sa

²³ Mircea Cărtărescu, „Am căpătat un exemplar din «Howl» semnat de Ginsberg”, în *Dragostea*, Editura Humanitas, București, 1994, pp. 16-20.

„... relațiile mele cu el sunt destul de întinse:/ sunt născut în anul în care a publicat «Howl»/ iar în acel an avea vârsta mea de acum,/ adică 30. apoi/ l-am citit în antologia «Beat Generation» și m-am pus pe tradus din /el și ritmul lui special și imageria lui halucinantă mi-au/ influențat câteva poeme în mod direct („Femeie, femeie, femeie”, de pildă sau, mai târziu „regele Soare”, care/ e făcut pe o melodie de Harrison, dar asta n-a observat/ nimeni)/ mă obseda mai ales începutul din «Howl»: «Am văzut cele mai bune / minți ale generației mele...»/ fiindcă și generația mea tocmai se urnea cu încetul/[...]/ și se discuta ore-ntregi despre avantajele conjunctivului/ despre tipuri de începuturi, despre finaluri cu «poantă »/ despre așezarea cea mai avantajoasă în pagină.../ aici era ceva și din el. tot o reminiscență din el/ a fost «Ziua Locomotivei»./ recitesc «Sunflower Sutra»: el și Jack, triști (celebrul «sad» ginsbergian)/ stau în umbra unei locomotive cu aburi.../ e tocmai locomotiva care apare pe spatele «Aerului cu diamante»/ [...] am fost groaznic de emoționat, și mai târziu, recitindu-l, am simțit/ cât de important e să fii poet/ cât de necesar e sa fii poet/ [...] mai mult decât poemul titular, mi-au plăcut/ acele «earlier poems». e atâta blândă și resemnată și (cum Dumnezeu?)/ în același timp exaltată tristețe în «Asfodela» sau în/ «Cântec »/ sau în «Orfanul sălbatic».../ [...] pătrătoasă, subțire, modestă cârticică/ pe când la noi atâția au obsesia «operei»/ plachetă de debutant tipărită cuminte/ iar înăuntru- «Howl» (Ajutor!/ ajutor! Am nevoie de cineva – dar nu de oricine – / sunt singur și am nevoie de tine, de tine. / vreau ca tu să mă înțelegi...)”

3.3.2. Epifania „sad-ului” ginsbergian

Relația sentimentală pe care Mircea Cărtărescu încă o întreține cu Allen Ginsberg ar avea, în linii mari, două etape, limita dintre ele fiind anul 1986. După cum vom vedea, Mircea Cărtărescu practică o lectură consonantă disociativă care poate explica cele două etape și tipul de poezie aferent. Prima etapă ar fi cea a unei lecturi consonante direcționate asupra formei, în timp ce în a doua etapă Mircea Cărtărescu descoperă dimensiunea existențială a poeziei lui Ginsberg, pe care, de altfel, încearcă să o reproducă reiterând-o prin propriile filtre. Ipostazierea de acest gen este comună atitudinii poetice cărtăresciene.

3.3.3. Mimetismul formal

3.3.3.1. Poemul standard cărtărescian

3.3.3.1.1. Hipertextualitate

În *Postmodernismul românesc*, M. Cărtărescu, vorbind despre influența grupului *beat* asupra poezilor *lunedști*, subliniază că aceștia din urmă au preluat de la primii „retorica elaborată, repetițiile obsedante și limbajul crud [...]”. Realismul retoric, oral și vizionar, de îndepărtată descendență whitmaniană, caracteristic Școlii din San Francisco, este poate cel mai important ingredient al poeziei optzeciste „standard”, așa cum s-a manifestat ea în mișcarea poetică studențească, *underground*, de la începutul anilor '80”.²⁴

După ce trasează liniile principale de congruență ale poeziei optzeciste cu cea a Școlii de la San Francisco, M. Cărtărescu insistă în descrierea formei *standard* a poemului optzecist: „Astfel, poemul-standard optzecist tinde să fie lung, narativ, aglutinant, cu o oralitate bine marcată prin efecte retorice speciale, agresiv (trăsături specifice generației beat), dar și ironic și autoironic, imaginativ până la onirism, ludic, dovedind o dexteritate prozodică și lexicală ieșită din comun (tradiția romanescă neomodernistă), în fine impregnat de aluzii culturale savante, inserate prin procedee metatextuale și de autoreferențialitate”.²⁵

„Influența directă” a beatnicilor despre care amintește în mod repetat Mircea Cărtărescu trimite *direct* la precursor, tocmai de aceea am plasat perioada primei faze de creație cărtăresciană sub sfera „mimetismului formal” care dă tonul poemului „standard” cărtărescian.

Am sesizat descrierea propriei poezii, ci nu a unei întregi generații, prin apelativul „formulă standard”. Pe de altă parte, dacă forma poetică standard cărtăresciană e tributară „trăsăturilor specifice generației beat”, ar trebui să observăm mult mai detaliat care sunt aceste trăsături specifice și care este funcționalitatea lor în poezia beatnică, și ulterior în cea cărtăresciană. În linii mari, Ginsberg apelează la frazarea whitmaniană explozivă, construită predominant pe

²⁴ Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 2010, p. 152.

²⁵ *Ibidem*, p.154.

asonanță, aliterație, paralelism și chiasm, dar și la stilul ascendent, ce pendulează între grav și ironic al discursurilor religioase protestante îmbinând referințele mitologice cu implicarea socială și iminența escatologică. Volumul de debut al lui Mircea Cărtărescu preia aceste trăsături – mai puțin critica socială, din motive lesne de înțeles – dând naștere unei poetici îmbinate de bizare orfisme exaltat-revoltate. Concentrația masivă de elemente eterogene care se succed într-un spectacol vulcanic, predilecția pentru adversative, repetițiile obsesive, precum și directetea percepției – ca să nu mai amintim despre oralitate și despre atracția pentru înregistrarea audio a poemelor, aceasta numai dacă ne gândim la pasiunea declarată a poetului român pentru „banda magnetică” în contextul în care o mare parte dintre poemele lui Ginsberg au fost compuse folosind aparatul de înregistrat, linia de separație a versurilor fiind dată de arbitraritatea click-ului reportofonului –, toate acestea sunt trăsături care trimit direct la poezia lui Ginsberg.

3.3.3.1.2. Intertextualitate

Dacă până în momentul de față ne-am concentrat atenția asupra relației hipertextuale dintre Mircea Cărtărescu și modelul său, în continuare am inventariat și câteva mărci ale intertextualității pe care le practică poetul nostru, ocurențe care au rol mai degrabă decorativ.

3.3.3.2. *Totul* beatnic vs. *Totul* cărtărescian

Se pare că, în volumul *Totul*, Mircea Cărtărescu își dorește să cuprindă *totul*. Ce vizează poetul prin acest demers ambițios? Ce înseamnă *totul* pentru poetul nostru? Date fiind afiliațiile cu generația *beat*, am observat cum se materializează acest *tot* în poezia generației *beat* pentru a privi această temă dintr-o perspectivă comparativă.

3.3.4. Etapa căutărilor identitare

În *Dragostea*, poetul își declară epifania survenită în urma contactului repetat cu poemele lui Ginsberg, promovând – așa cum este evident din titlul volumului – iubirea și ipostazele ei soteriologice. Dacă în prima perioadă de creație avem la bază forjeria, pastașa și intertextualitatea, iar poziția față de Ginsberg este una consonantă – opera poetului american devenind un revelator de instrumentalitate, în a doua etapă Mircea Cărtărescu ar părea că se apropie de o lectură consonantă revelatoare de substanță. Pe fondul unei nemulțumiri preexistente, ceva se schimbă când (re)descoperă tensiunea existențială a poemelor lui Ginsberg. Volumele *Dragostea* și *Nimic* prezintă un poet care nu mai este preocupat atât de mult de posibilitățile combinatorii ale limbajului, cât de transcrierea existenței. Din punct de vedere stilistic se observă o tendință de epurare a limbajului, de concentrare a lui. Dacă Ginsberg se situează cumva central în filmul său poetic, Mircea Cărtărescu oscilează și adoptă o atitudine mai

degrabă ferlinghettiană, ușor detașată și ușor naivă în același timp, ludicul fiind unul dintre lianții care încă oferă autenticitate poeziei sale.

3.4. Poezia lui T. T. Coșovei și „spațiile verzi democratice”

3.4.1. Utopiile imaginarului

În cazul poeziei lui Traian T. Coșovei, am descris culturalizarea cotidianului care stă sub semnul influenței – și nu mă refer doar la poezia americană, ci și la întregul spectru cultural american care a infuzat, fie și numai printre picături, cât a scăpat, realitatea românească.

3.4.2. T. T. Coșovei și Lawrence Ferlinghetti

Structural, poemele lui Traian T. Coșovei se aseamănă în tonalitate, atmosferă, chiar și imaginar, cu poemele lui L. Ferlinghetti. Metaforele aparțin aceluiași registru, ambii poeți bucurându-se de aceleași libertăți la nivel prozodic. Pe de altă parte, dacă Ferlinghetti este un iubitor al misterelor și al feeriilor, cântând pe tonuri domoale de violoncel, Coșovei interpretează aceeași partitură, dar folosind cu multă măiestrie fierăstrăul electric.

4.3. Exilul spiritual

În poezia lui T. Coșovei, singurătatea și însingurarea din spațiul citadin sunt prezente permanent. Deși orașul este inerent nu doar existenței sale cotidiene, ci devine o prelungire a propriului sine, iar stările emoționale sunt proiectate chiar asupra străzilor, T. Coșovei este un singuratic, un (auto)exilat în propriul său univers. Nu avem, ca în cazul lui Ferlinghetti, o lume pe care poetul nu o mai recunoaște treptat și în care se simte din ce în ce mai străin. În studiul său despre poezia *beat*²⁶, Gregory Stephenson vorbește despre „optica spirituală” ferlinghettiană, o formă a viziunii și a identității poetice care înglobează o dimensiune metafizică ce ar promova unitatea originală, indivizibilă a ființei umane, o stare de la care conștiința umană la nivel individual a decăzut

3.4.4. Rescrierea hipertextuală

Aplicând și în această analiză delimitările lui Genette, putem spune cu siguranță că *Floarea-soarelui – răsăritul unui sentiment* se află într-un raport de derivare cu *Sutra florii-soarelui* al lui Allen Ginsberg. Simbioza în termenii dezvoltați de Cowart este atât de profundă în această situație încât disocierea este imposibilă, situație care se dovedește a fi în detrimentul lui Ginsberg care este propriu-zis deposedat de poemul său în datele lui majore. Poemul lui T.T. Coșovei exprimă o relație de parazitare din acest punct de vedere. Ar părea că T.T. Coșovei, dintr-un atașament față de poemul lui Ginsberg, depune un efort pentru a-l rescrie în toate datele lui

²⁶ *The Daybreak Boys: Essays on the Literature of the Beat Generation*

esențiale. Similitudinile sunt atât de flagrante încât nici nu necesită prea multe comentarii, versurile selectate din T.Coșovei par a fi preluări literale din Ginsberg. Motivele ginsbergiene sunt transportate în stare brută.

3.5. Alexandru Mușina și poezia confesivă americană

3.5.1. Alexandru Mușina – teoreticianul practicii literaturii, maestrul Pound și scrierea creatoare

Am considerat utilă o scurtă introducere în subiectul „scrierii creatoare” fiindcă în cazul de față nu este implicată doar pedagogia poeziei dintr-o manieră pur educațională, ci, dincolo de aceasta, avem viziunea poetului Alexandru Mușina despre mecanismele care generează poezia și care sunt construite pe baza relației cu un maestru/cu un model. Dinamica dintre imitație și poezie, dintre tradiție și talent/originalitate – cum ar spune Eliot – sunt teme care se regăsesc în lecțiile profesorului Mușina și au o legătură directă cu principiile care guvernează influența poetică²⁷. De altfel, putem vorbi despre un caz concret de transmutare – scrierea creatoare este un concept preluat din sistemul de învățământ american și transportat în spațiul nostru cu tot cu maestrul Pound, „un magistru într-ale poeziei”, cum îl numește Mușina.

Nu operațiunea în sine de traducere a poeziei în termenii tehnici, care facilitează *accesibilizarea* creativității poetice, propusă de Ezra Pound și predată de Alexandru Mușina, interesează aici, ci nu putem să nu ne întrebăm dacă principiile poundiene atât de des menționate în eseurile care tratează această problemă, principii care au constituit baza metodologiei scrierii creatoare, se manifestă punctual și sesizabil în poezia poetului român. Din această perspectivă s-ar putea spune că Alexandru Mușina oferă chiar o metodă de receptare particulară a influențelor poetice, a funcționalității lor, exprimată în acest context în termenii relației dintre discipol și maestru prin care ar putea avea loc descifrarea propriei poezii. De altfel, Alexandru Mușina chiar se ipostiază în discipol față de Robert Lowell sau John Berryman.

3.5.2. Cotidian, (nou) antropocentrism și poezia confesivă americană

Fascinația lui Alexandru Mușina pentru poezii americani a venit pe fondul unei căutări care și-a găsit împlinirea în poezia acestora. Nu vorbim doar despre o anumită „formulă poetică” în sensul tehnic al termenilor. Tocmai de aceea am considerat că Alexandru Mușina practică o lectură consonantă revelatoare de substanță în raport cu poezii americani menționați.

Alexandru Mușina nu experimentează ca Romulus Bucur pe eșafodajul poemelor precursorilor, nici nu preia ritmuri sau tonalități ca Mircea Cărtărescu, și cu atât mai puțin nu-și adaptează

²⁷ Vom avea în vedere și latura pedagogică a întregului process, așa cum era și normal, Alexandru Mușina pentru a-și legitima demersul se plasează în postura discipol, înainte de a deveni maestru.

imaginele după dominantele culturale americane ca Traian. T. Coșovei. Cu toate acestea, Alexandru Mușina declară că a vrut să scrie „ceva centrat pe propria biografie, ca Lowell în *Life Studies* (*Studii despre viață*) sau Berryman în *Dream Songs*”²⁸ și, cu siguranță, putem spune că a scris ceva centrat pe propria biografie (rămâne de văzut până în ce punct a urmat linia deschisă de Lowell sau de Berryman). Când citim poezia lui Alexandru Mușina nu ne gândim involuntar la modelele sale, ca în cazul lui Romulus Bucur și Cummings/Williams, sau la Ginsberg, cum este cazul lecturii lui Cărtărescu. Nu-i detectăm atât de ușor pe Lowell și pe Berryman în poezia sa. Și nu cred că Mușina urmează până la capăt ambele fațete ale sfatului dat de Ezra Pound: „Fii influențat de cât mai mulți mari artiști poți, dar ai decența fie de a recunoaște datoria deschis, fie de a încerca să o ascunzi”²⁹. Datoria și-o recunoaște poetul român deschis. Cât despre încercarea de o ascunde la nivel textual, nu cred că este cazul, Mușina fiind mult prea concentrat asupra Prințului de Rozmarin pentru a mai dedica spațiu în poemele sale și lui Lowell sau lui Berryman. În acest subcapitol am urmărit analogiile care se pot stabili între poezia lui Alexandru Mușina și cea a americanilor Robert Lowell și John Berryman.

3.5.3. Scene și întâmplări de animare a limbajului

Poemele din seria *Întâmplărilor* sunt o declarație a suveranității poetului asupra propriului univers poetic. Am discutat în această secvență despre subminarea realului prin capacitatea placentară a limbajului de a oferi coerență, substanță și validitate universului poetic care resemantizează realitatea. Poemele *Întâmplare I* al lui Alexandru Mușina și *Poeți făcând autostop pe autostradă* al lui Gregory Corso înregistrează, din postura unei competiții, exhibarea dibăciei de a epuiza potențialitățile combinatorii ale limbajului în plină acțiune de realizare a poemului.

3.5.4. *Personae* și persoane

Asocierea dintre Alexandru Mușina și Ezra Pound nu se limitează doar la nivelul argumentativ al scrierii creatoare. Dincolo de faptul că, așa cum am spus, o disociere totală între practica poeziei și poezia în sine nu cred că este indicată, identificăm în poezia lui Alexandru Mușina prezența directă a formulei poundiene. *Personae* al lui Mușina este un volum care urmează rețeta patentată a lui Pound a cosmetizării prin elenizare.

²⁸ Alexandru Mușina în Mihail Vakulovki, *Portret de grup cu generația optzeci (Interviuri)*, Editura Tracus Arte, București, 2011, p. 101.

²⁹ Ezra Pound *apud* Alexandru Mușina, *Poezia. Teze, Ipoteze, Explorări, op. cit.* p. 119.

CONCLUZII

Observând dinamica relațiilor dintre poezia celor patru poeți analizați – Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei și Alexandru Mușina –, ajungem la concluzia că nu se poate discuta despre un tipar generalizat de raportare la modele, fiecare poet în parte stabilind o relație specifică cu precursorii săi americani. În contextul în care ne-am limitat discuția la poeți care aparțin aceleiași generații și am izolat o singură analogie – cea americană –, imposibilitatea plasării sub același spectru acțional ne ridică următoarea întrebare: se poate delimita foarte precis, din perspectivă conceptuală, însăși accepțiunea de bază a „influenței poetice”? Nici măcar dacă ne concentrăm asupra unui singur poet nu putem stabili un model general de raportare, și aceasta deoarece relațiile inter-textuale sunt diverse. Poezia lui Mircea Cărtărescu exemplifică cel mai bine această ipoteză datorită caracterului livresc care facilitează explorarea unei game variate de relații. Cum bine afirmă Andrei Bodi, Mircea Cărtărescu este un poet al „rescrierii [...]”; pentru un postmodern cum e Cărtărescu, cultura, poezia, poezia românească sunt obsesie³⁰. Rescrierea – și aici putem încadra atât intertextualitatea, cât și hipertextualitatea genettiană cu toată suita lor de procedee – ar exprima într-adevăr obsesia lui Mircea Cărtărescu pentru anumite opere/tradiție literară. Cu toate acestea, așa cum am văzut, nici derivarea și nici co-prezența nu circumscriu „relația sentimentală” pe care poetul o întreține cu Allen Ginsberg, dar și cu vedete din industria muzicală, care au interferat direct cu viziunea sa asupra articulării poeziei, ci pot doar oferi, eventual, câteva repere ilustrative.

Extind puțin sfera interacțională și îl compar pe Romulus Bucur – un maestru al simbiozei literare dialogice, textele sale fiind conectate direct la cele ale americanilor, inseparabile de acestea –, cu Alexandru Mușina, un poet care dintr-o simfonie a influențelor creează o poezie care nu rămâne tributară modelelor, câștigându-și autonomia prin problematizările individualizate ale realului. Miza poeziei lui Alexandru Mușina nu este inter-relaționarea sau livrescul, ca în cazul lui Romulus Bucur sau Mircea Cărtărescu, ci existențialul – specificitatea și unicitatea perspectivei personale. În esență, atitudinile pot fi plasate la poli opuși. Când despre Traian T. Coșovei, în poezia acestuia nu am identificat un model consecvent de raportare la precursori, tocmai de aceea, consider că avem de-a face mai degrabă cu reminiscențe cosmetizate și cu mimetisme a căror prezență pare a fi motivată mai mult de un atașament cultural decât de considerații estetice.

Revin așadar la întrebarea de bază, având în vedere în primul rând contextul nostru restrâns, care ar fi trebuit să faciliteze o perspectivă globalizatoare, dar care demonstrează circumstanțialitatea și variabilitatea atitudinilor poezilor: chiar se poate construi un singur model relațional, inter-textual, care să aibă la bază o definiție general valabilă și cu aplicabilitate

³⁰ Andrei Bodi, *Direcția optzeci...*, op. cit., p. 57.

universală a influenței poetice? Probabil că nu, însă, cu siguranță, pentru a răspunde adecvat la această întrebare, vor fi necesare dezvoltări ulterioare, atât prin extinderea analogiilor și cu alte literaturi, nu doar cu cea americană, cât și prin mărirea numărului de poeți propuși pentru analiză.

Am privit influența poetică prin prisma capacității pe care o are opera model de a revela noi conținuturi în direcția în care Virgil Podoabă identifică la baza transformării lui Petrarca întâlnirea livrescă cu opera lui Augustin. Experiența revelatoare sau „urma indelebilă lăsată de o anumită lectură”³¹, cum o numește criticul român, exprimă în anumite cazuri cea mai profundă relație ce se poate stabili între două opere. În acest context, un studiu asupra influențelor poetice devine o decelare a genezei actului creator catalizat printr-o relație intimă, inter-subiectivă dintre doi autori. Pentru că orice relație inter-literară este mediată printr-un act de lectură, am încercat să conturez specificitatea acestei lecturi creatoare de noi opere. Dacă *lectura de bază* culminează printr-o contopire a orizonturilor, *lectura creatoare* se prelungește prin reacțiile declanșate în urma contopirii care stimulează conștiința creativă. Ia naștere un dialog inter-subiectiv care se susține prin participări și distanțări succesive ce conduc la problematizări diverse în natură. Am considerat că lectura creatoare se prezintă ca o *rezonanță simpatetică*. Opera rezonează simpatetic la nivelul afectiv și cognitiv al lectorului creator interferând direct cu experiențele sale anterioare, livrești sau biografice. În cele din urmă, poziția adoptată poate fi consonantă sau disonantă. Am avea pe de-o parte o *lectură creatoare disonantă* care este una disociativă în natură și stimulează un act creator delimitativ, și uneori chiar corectiv, și pe de altă parte o *lectură creatoare consonantă*, o continuare cu variații a poeziei modelelor. Pentru că poziția față de poezii americani este una predominant consonantă, am acordat mai multă atenție implicațiilor acesteia din urmă. În cadrul unei lecturi creatoare consonante, opera model poate deveni un *revelator de substanță* sau un *revelator de instrumentalitate*. Dacă în cazul revelării de substanță, pe baza afinităților structurale, contactul cu modelul produce un șoc existențial care trezește conștiința poetului, și ulterior se ajunge la creație, fără a exista intenția adoptării modelului respectiv, în cazul revelării de instrumentalitate avem un demers volitiv de explorare și de apropiere bazat pe afinități ce țin mai degrabă de poiesis, de o anumită formulă poetică. Revelarea de substanță este un efect neintenționat, direcția atracției fiind de la model între succesori, în timp ce revelarea de instrumentalitate presupune o direcție inversă, succesorul adoptă un model din motivații pragmatice: preluarea unui anumit instrumentar poetic. Lectura revelatoare de instrumentalitate este mai pragmatică în natură. Poetul cititor se concentrează asupra elementelor care pot fi extrase, transmutate; el nu suferă transformări structurale care ajung în cele din urmă să-i modifice opera și să o apropie de cea a modelului. În ambele cazuri,

³¹ Virgil Podoabă, *Fenomenologia punctului de plecare*, op.cit., p. 8.

contactul cu un alt autor a reprezentat un moment definitoriu de redescoperire existențială și/sau artistică.

În vederea unei perspective care, deși nu atinge exhaustivitatea, măcar aspiră la ea, am practicat trei metode ale receptării: una *contextuală*, care privește dincolo de text, la variabilele care au condus și au facilitat contactul și apropierea ulterioare, una *tehnică* îndreptată asupra rezultatelor materializate la nivel textual și una *recreatoare* a dinamicii inter-subiective. Am evitat practicarea unei lecturi reductive, concentrată exclusiv asupra extracției și contabilizării instrumentarului poetic, care ar deveni astfel un îndreptar pentru poezia „influențată”, și am încercat să surprind articularea acestor procedee în construirea specificității poetului în totalitatea creatoare a operei.

În vederea conturării metodologiei celor trei metode ale receptării, pe baza textelor teoretice ale optzeciștilor prin care aceștia își descriu raportul dintre operele proprii și operele-model, am pornit de la cele trei planuri care fac obiectul relațiilor dintre operele literare. Primul plan – și cel mai ușor de sesizat – este planul textual, respectiv inter-textual, apoi avem planul socio-cultural și, în cele din urmă, un plan subiectiv al subiectului creator și implicit al inter-subiectivității. Metoda tehnică se concentrează asupra planului textual, metoda contextuală explorează determinările socio-culturale, iar metoda recreatoare cercetează impulsurile la nivelul conștiinței creatoare. Mă interesează și poziționarea literaturii analizate atât în cadrul evoluției literaturii autohtone, cât și în cadrul celei universale, la nivel macro, precum și individualitatea creativă a autorului din perspectiva relațiilor dintre subiecții creatori și operele acestora, la nivel micro.

Ca modele de abordare în cadrul metodei contextuale, am folosit teoria interliterarității a lui Dionýz Ďurišin, dar și observațiile lui Paul Cornea asupra concordanțelor poetice, în vederea surprinderii determinărilor „câmpului de incitație intelectuală”. Interliteraritatea ca metodă de receptare a relațiilor literare propune o reconstrucție a specificității și a individualității literaturilor influențate, surprinzând în același timp și repetabilitatea, respectiv universalitatea lor. Dacă teoriile surselor literare definesc actul influențării poetice dintr-o perspectivă unidirecțională, urmărind doar producerea unui efect asupra unui subiect, și dacă literatura influențată se subordonează literaturii-sursă care este percepută ca fiind dominantă, interliteraritatea este o teorie a *drepturilor egale* în care sensul de cercetare este de la particular la general, de la literatura influențată la cea sursă. Aplicând această teorie asupra raporturilor dintre poezia optzecistă și cea americană, am avut ca puncte de interes intersecțiile dintre planul socio-cultural și cel literar dintr-o dublă perspectivă. În primă fază, am urmărit condiționările și poziționarea generației optzeci în raport cu linia oficială impusă de structurile autoritare atât în ceea ce privește dominantă normativă comportamentală, cât și cea literară, pentru a avea o

imagine cât mai completă asupra „specificului național”, cum îl numește Țurișin, respectiv asupra complexului de factori endemici care au determinat o anumită atitudine/viziune ce a condus la îndreptarea atenției către America³².

Apoi, inevitabil, am avut ca punct de interes contracultura americană, deoarece aceasta a avut un impact considerabil asupra generației optzeci, atât prin variantele sale mediatizate, cât și prin poezia beatnicilor, scriitorii *beat* devenind un fel de ambasadori ai (contra)valorilor. Contracultura a constituit o fascinație majoră pentru poezii noștri, mai ales ceea ce am numit *contracultura* tranzitorie – varianta mediatizată prin filme, muzică, reclame, simboluri explorate până la epuizare ș.a., atât cât a scăpat de cenzura comunistă –, fascinație care a motivat și adoptarea modelelor poetice americane, o selecție ce emana nonconformism și chiar subversiune.

Am fixat cât de precis am putut datele contraculturii deoarece, nu de puține ori, generația optzeci a fost percepută sau s-a definit în România ca o formă contraculturală. Observând trăsăturile dominante ale contraculturii americane, elemente ce țin atât de cauzalități, cât și de regulile specifice de guvernare, trăsături pe care le-am plasat în sfera *interrelaționării opoziționale* cu valorile oficiale, am simțit nevoia de a găsi o alternativă a acestei mișcări care să exprime dinamica evenimentelor și a reacțiilor care au avut loc în România, cu trimitere directă la generația optzeci. Pentru a descrie mișcările contestatate din cadrul sistemului totalitar, am preluat de la Adrian Marino conceptul de „cultură alternativă”. Potrivit distincției operate de Marino, contracultura propune libertății un alt tip de libertate, în timp ce cultura alternativă luptă pentru a recâștiga dreptul de bază – libertatea de a exista. În acest context, generația optzeci poate fi considerată o formă a culturii alternative, motivată, influențată și chiar ghidată de contracultura americană, aceasta din urmă fiind receptată în spațiul nostru atât ca o alternativă reacționară, cât și ca o alternativă literară.

Am discutat și despre teoria polisului paralel, promovată de mișcarea *Carta 77*, chiar dacă pare o digresiune, din simplul motiv că generația optzeci a fost comparată cu *eroii rezistenței prin cultură*, cum îi numește Alexandru Mușina, una dintre cele mai vehemente voci în delimitarea generației sale de disidența politică.

Aplicând o metodă contextuală, am urmărit în primă fază natura contactului dintre cele două literaturi și am sesizat că acesta este unul limitat, preponderent mediat de traduceri, de prefețele acestora, care au avut rol de popularizare, dar mai ales de studiul lui Serge Fauchereau. Cu siguranță, problema contactului ar merita dezvoltări ulterioare din două puncte de vedere: o inventariere mult mai minuțioasă a surselor literare prezente la acea dată și, mai ales, o descindere la nivelul media, prin muzică și filmografie, segment care a reprezentat probabil cel

³² aceasta dincolo de procesul global al popularizării limbii engleze, alt factor care trebuie luat în calcul.

mai important factor al atracției pe care cultura americană a exercitat-o asupra poezilor noștri. Conturarea relațiilor inter-literare a dus, așa cum deja am amintit, la o cercetare a implicațiilor contraculturii în chestiunea influențelor poetice. Pentru a plasa generația optzeci în sfera culturii alternative, am comparat manifestul poezilor români cu manifestul social și literar al generației *Beat*, pe de o parte, și am creionat datele fascinației mimetice pe care contracultura în diversele sale variante le-a exercitat asupra poezilor noștri, pe de altă parte.

În partea aplicativă a cercetării, am urmărit punctual mecanismele interiorizărilor influențelor poetice. Pentru aceasta am comparat poezia poezilor români selectați cu poezia poezilor americani cu care aceștia prezintă cele mai multe puncte de confluență.

Romulus Bucur este primul poet optzecist propus pentru analizele analogice, iar ordinea nu este tocmai întâmplătoare. Am deschis capitolul cu poezia sa deoarece am observat o exhibare a precursorilor și a modelelor, atitudine care implică o anumită consecvență și, prin urmare, facilitează aplicarea unei metode tehnice. Am analizat întreaga poezie a lui Romulus Bucur prin comparația cu Wallace Stevens, William Carlos Williams și E. E. Cummings, dar și cu Walt Whitman sau T. S. Eliot, urmând îndeaproape schema intertextualitate-hipertextualitate și variațiile implicite, propuse de Gérard Genette, dar și teoria simbiozei a lui David Cowart. Am insistat asupra naturii dialogice a poemelor sale, chiar dacă în esență avem o relație unidirecțională, Romulus Bucur nu dialoghează direct cu Stevens, de pildă, cât cu propriile interpretări și proiecții asupra poemelor lui Stevens. Am denumit metoda lui Romulus Bucur „egotism simbiotic”. Mult mai concis, am putea spune că Romulus Bucur vorbește exclusiv despre sine prin mijloacele altora. Prin conceptul de *egotism* am definit autodescrierea, individualizarea și interiorizările experienței personale, iar simbioza nu am privit-o ca pe un simplu dialog cu poemul-sursă, ci din contră, am considerat că asistăm la o tranșare a mijloacelor dialogului printr-un vers concluziv în care, prin comprimare analitică, în tonuri parodice sau de pastişare, Romulus Bucur conchide demersul poetic al precursorului. Ironia este, în cazul lui Romulus Bucur, o formă de reverență.

În ceea ce-l privește pe Mircea Cărtărescu, m-am limitat la a compara poezia acestuia cu cel mai revendicat model al său, Allen Ginsberg, și am descoperit că relația este una de factură „sentimentală” și depășește sfera preluărilor unui instrumentar poetic, relație pe Mircea Cărtărescu încă o întreține cu poetul american. Am discutat despre două etape ale influenței poetice care pornesc de la ipoteza unei lecturi dissociative, Mircea Cărtărescu scindând poemele lui Ginsberg între dimensiunea ideatică și dimensiunea formală a acestora. Prima etapă ar fi cea a unei lecturi direcționate asupra formei, în timp ce în a doua etapă Mircea Cărtărescu descoperă dimensiunea existențială a poeziei lui Ginsberg. În consecință, lectura primei etape se materializează la nivel textual sub forma mimetismului formal sau a „influenței directe”, cum o

numește poetul român. Putem plasa această etapă a tatonărilor stilistice sub dominația poemului-model *Howl*. A doua etapă nu mai este una a tatonărilor formale, ci una a căutărilor identitare în linia existențialistă a poeziei lui Ginsberg. În prima perioadă avem o operație de *imitare* în termenii lui Genette, mai precis o împrumutare a unei forme stilistice și o aplicare a ei într-o poezie care nu are ca miză existențialul, ci livrescul și spectaculosul, în timp ce în ultima sa perioadă de creație forma poeziei se schimbă, aceasta nu mai trimite la ritmurile lui Ginsberg, ci mai degrabă înspre forma concisă a lui Frank O' Hara.

În cazul lui Traian T. Coșovei, m-am concentrat asupra culturalizării cotidianului prin utopiile imaginarului care stau sub semnul influenței – și nu mă refer doar la poezia americană, ci și la întregul spectru cultural american care a infuzat, fie și numai printre picături, cât a scăpat, realitatea românească. Dincolo de această dimensiune a poeziei sale, am căutat și elemente intertextuale și hipertextuale, ajungând să compar poezia sa cu cea a lui Lawrence Ferlinghetti și, foarte pe scurt, mai degrabă din prismă intertextuală, cu poezia lui Allen Ginsberg.

Ultima analiză îi este dedicată lui Alexandru Mușina, atât din postura de maestru, cât și din cea de discipol. Am considerat utilă o incursiune în subiectul „scrierii creatoare” deoarece nu discutăm doar despre pedagogia poeziei dintr-o manieră pur educațională, ci, dincolo de aceasta, avem viziunea poetului Alexandru Mușina despre mecanismele care generează poezia și care au ca piloni relația cu un maestru / model. Comparându-l pe Alexandru Mușina cu ceilalți poeți români, am observat că acesta nu experimentează ca Romulus Bucur pe eșafodajul poemelor precursorilor, nici nu preia ritmuri sau tonalități ca Mircea Cărtărescu, și cu atât mai puțin nu-și adaptează imaginarul după dominantele culturale americane ca Traian. T. Coșovei. Relația pe care o stabilește cu modelele sale – și aici m-am limitat doar la Robert Lowell și John Berryman – este una inter-subiectivă. Elementul care motivează explorarea planului inter-subiectiv este caracterul „comunicațional” al poeziilor în cauză – capacitatea de a transmite un mesaj nu doar perceptibil, ci și interiorizabil, altfel spus capacitatea poeziei de a comunica ceva palpabil poetului influențat. Este o relație bazată pe afinități structurale – de aici și insistențele lui Alexandru Mușina asupra apropierii și a apropierii pe care le-a experimentat în urma lecturii. Fascinația pentru poezii americani a venit pe fondul unei căutări care și-a găsit împlinirea în poezia acestora. Afinitățile iau forma unei viziuni comune, dar și a unui simț comun prin care poezii percep și redau realitatea.

Putem conchide afirmând că Alexandru Mușina practică o lectură creatoare consonantă revelatoare de substanță în raport cu Robert Lowell/John Berryman, între Mircea Cărtărescu și Allen Ginsberg avem o lectură creatoare consonantă revelatoare de instrumentalitate, ca și în cazul lui Traian T. Coșovei și Lawrence Ferlinghetti – Coșovei este de altfel și un popularizator al culturii americane de tip Hollywood, iar Romulus Bucur practică o lectură

creatoare consonantă revelatoare de instrumentalitate cu C.C. Cummings / W.C.Williams și una disonantă față de Wallace Stevens / Walt Whitman.

ACKNOWLEDGEMENT: This paper is supported by the Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SOP HRD), ID134378 financed from the European Social Fund and by the Romanian Government.

BIBLIOGRAFIE

Literatură de specialitate

1. Adorno, Theodor W., Horkheimer, Max, *Dialectica Luminilor*, Editura Polirom, București, 2012
2. Adorno, Theodore *The Culture Industry*, Routledge, London and New York, 1991
3. Allen, Graham (ed.), *Intertextuality*, Routledge, London and New York, 2011
4. Almond, A. Gabriel; Verba, Sidney, *The civic culture*, Sage Publication, California, 1989
5. Andriescu, Radu, *Paralelisme și influențe culturale în lirica română actuală*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2005
6. Anghel, Petre, *O istorie politică a literaturii române*, Editura Rao, București, 2014
7. Babeți, Adriana (ed.), *Pentru o teorie a textului : Antologie "Tel Quel"*, Editura Univers, București, 1980
8. Băciuț, Nicolae, *O istorie a literaturii române contemporane în interviuri*, vol.I, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2005
9. Barthes, Roland, *Gradul zero al scriiturii. Noi eseuri critice*, Ed. Cartier, Chișinău, 2006
10. Barthes, Roland, *Plăcerea textului*, Editura Cartier, București, 2006
11. Beach, Christopher, *The Cambridge Introduction to Twentieth -Century American Poetry*, Cambridge University Press, New York, 2003
12. Bernheimer, Charles, *Comparative Literature in the Age of Multiculturalism*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore, 1995
13. Birnbaum, Norman, *Searching for the Light Essays on Thought and Culture*, Oxford University Press, New York, 1993
14. Bloom, Harold, (ed.), *E.E.Cummings. Comprehensive Research and Study Guide*, Chelsea House Publishers, Chelsea, 2013
15. Bloom, Harold, *Anxietatea influenței, o teorie a poeziei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
16. Bloom, Harold, *The Anatomy of Influence. Literature as a Way of Life*, Yale University Press, New Haven and London, 2011
17. Bloom, Harold, *Wallace Stevens. The poems of our climate*, Cornell University Press, Ithaca and London, 1980
18. Bodi, Andrei, *Direcția optzeci în poezia română*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000
19. Bodi, Andrei, Dobrescu, Caius (eds.), *Poezia Română Postbelică*, Editura Universității „Transilvania” Brașov, Brașov, 2005

20. Bolkestein, Frits, *The Intellectual Temptation, Dangerous Ideas in Politics*, AuthorHouse, Bloomington, 2013
21. Braunstein, P, Doyle William Michael (eds.), *Imagine Nation. The American Counterculture of the 1960s & '70*, Routledge, New York, 2002
22. Brownell, Richard, *American Counterculture of the 1960s*, Lucent Books, Farmington Hills, 2011
23. Bucur, Romulus, *Opus Caementicium. (micro) eseuri despre influența poetică*, Editura Universității „Transilvania” din Brașov, Brașov, 2015
24. Campbell, Neil; Kean, Alasdair (eds.), *American Cultural Studies*, Routledge, London and New York, 1997
25. Carroll, Paul, *The Poem in Its Skin*, Follett Publishing Company, 1968
26. Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Ed. Humanitas, București, 2010
27. Cistelean, Al., *Top Ten*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000
28. Claudon, Francis; Haddad-Wotling, Karen, *Compediu de literatură comparată*, Editura Cartea Românească, București, 1997
29. Clayton, Jay; Rothstein, Eric, *Influence and Intertextuality in Literary History*, The University of Wisconsin Press, Wisconsin, 1991
30. Cook, Jon (ed.), *Poetry in theory: An Anthology, 1900-2000*, Blackwell Publishing, Malden, 2004
31. Coșovei, Traian, T., *La formarea ideilor*, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, București, 2005
32. Corbu, Daniel, *Generația poetică 80, portrete critice*, Editura Junimea, Iași, 2000
33. Cornea, Paul, *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, București, 1972
34. Cornea, Paul, *Regula Jocului. Versantul colectiv al literaturii*, Editura Eminescu, București, 1980
35. Couldry, Nick, *Why voice matters. Culture and Politics after Neoliberalism*, Sage Publication, London, 2010
36. Coupe, Laurence, *Beat Sound, Beat Vision. The Beat spirit and popular song*, Manchester University Press, Manchester and New York, 2007
37. Cowart, David, *Literary Symbiosis: The Reconfigured Text in Twentieth-Century Writing*, University of Georgia Press, London, 2012
38. Crăciun, Gheorghe (ed.), *Competiția continuă*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999
39. Crăciun, Gheorghe, *Dimensiuni tranzitive în poezia modernă*, Editura Paralela 45, Pitești, 1988.
40. Crăciun, Gheorghe, *Reducerea la scară*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999

41. Diaconu, Mircea A, *Poezia postmodernă*, Editura Aula, Braşov, 2002
42. Digby, Edward, *Judgement and Sensibility: Religion and Stratification*, Transaction Publishers, New Brunswick, 1994
43. Dittman, J. Michael, *Masterpieces of Beat Literature*, Greenwood Press, London, 2007
44. Dobrescu, Caius, *Inamicul impersonal*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2001
45. Dobrescu, Caius, *Modernitatea Ultimă*, Editura Univers, Bucureşti, 1998
46. Dohotaru, Adi, *Anii 60: Mişcări contestatate în SUA*, Editura Eikon, Cluj, 2008
47. Dorobăţ, Dumitru, *Din ţara făgăduinţei. Receptarea literaturii americane în România*, Editura Institutul European, Iaşi, 2000
48. Downs, H. Lenthiel; Heiney, Donald (eds.), *Recent American Literature after 1930*, Barron's Educational Series, New York, 1974
49. Doyle, Charles, *William Carlos Williams and The American Poem*, The Macmillan Press, London & Basingstoke, 1982
50. Ducombe, Stephen, *Notes from Underground: zines and the politics of alternative culture*, Microcosm Publishing, Bloomington, 2008
51. Ďurišin, Dionýz, *Theory of Literary Comparatistics*, Veda, Publishing House of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 1984
52. Easthope, Antony; McGowan Kate (eds.), *A Critical and Cultural Theory Reader*, Open University Press, Buckingham, 1994
53. Eco, Umberto, *Apocaliptici şi Integraţi. Comunicaţii de masă şi teorii ale culturii de masă*, Polirom, Iaşi, 2008
54. Fauchereau, Serge, *Introducere în poezia americană modernă*, Editura Minerva, Bucureşti, 1974
55. Fletcher, Angus, *A New Theory for American Poetry*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, 2004
56. Foucault, Michel, *Ce este un autor? Studii şi conferinţe*, Editura Idea Design&Print, Cluj, 2004
57. Fowler, Roger, *Literature as Social Discourse. The Practice of Linguistic Criticism*, Indiana University Press, Bloomington, 1982
58. Frank, Thomas, *The Conquest of Cool. Business Culture, Counterculture, and the Rise of Hip Consumerism*, The University of Chicago Press, Chicago, 1997
59. Gadamer, Hans-Georg, *Adevăr şi metodă*, Editura Teoria, Bucureşti, 2001
60. Gair, Christopher, *The American Counterculture*, Edinburgh University Press, Edinburgh, 2007
61. Gair, Christopher, *The Beat Generation*, Oneword, Oxford, 2008

62. Genette, Gérard, *Introducere în Arhitect. Ficțiune și Dicțiune*, Editura Univers, București, 1994
63. Genette, Gérard, *Palimpsestes. La littérature au second degré*, Éditions du Seuil, Paris, 1992
64. Gioia Dana; Mason David; Schoerke, Meg., *Twentieth-Century American Poetics. Poets on the Art of Poetry*, McGraw-Hill Education, 2003
65. Glass, Loren, *Counter-Culture Colophon*, Stanford University Press, Stanford, 2013
66. Gray, Timothy, *Gary Snyder and the Pacific Rim, Creating counter-cultural community*, University of Iowa Press, Iowa City, 2006
67. Hall, Stuard; Jefferson, Tony, *Resistance through Rituals*, Routledge, Birmingham, 1991
68. Harkin, Patricia, *Acts of Reading*, Prentice Hall, New Jersey, 1999
69. Hăulică, Cristina, *Textul ca intertextualitate*, Editura Eminescu, București, 1981
70. Heath, Joseph; Potter Andrew, *Mitul Contraculturii. Rebelii, consumul și capitalismul*, Editura Comunicare.ro, București, 2011
71. Hemmer, Kurt, *Encyclopedia of Beat Literature*, Infobase Publishing, New York, 2007
72. Howard, Richard, *Alone with America: Essays on the Art of Poetry in the United States since 1950*, Atheneum, New York, 1969
73. Howe, Daniel, Walker, *Making The American Self*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, 1997
74. Hutcheon, Linda, *Poetica Postmodernismului*, Editura Univers, București, 2002
75. Huyssen, Andreas, *After the Great Divide*, Indiana University Press, Bloomington, 1986
76. Jauss, Hans, Robert, *Experiență estetică și hermeneutică literară*, Editura Univers, București, 1983
77. Jauss, Hans, Robert, *Toward an Aesthetic of Reception*, University of Minnesota Press, Minneapolis, 2005
78. Jemison, T. Housel, *A prophet among you*, Pacific Press Publishing Association Boise, Idaho, Oshawa, Ontario, 1955
79. Killingsworth, M. Jimmie, *The Cambridge Introduction to Walt Whitman*, Cambridge University Press, 2007
80. Knopf, Alfred A., *The Collected Poems of Wallace Stevens*, New York, 1971
81. Kristeva, Julia, *Desire in Language*, Columbia University Press, New York, 1941
82. Kroeber, A.L; Kluckhohn, Clyde, *Culture, A Critical Review of concepts and definitions*, Harvard University Printing Office, Cambridge, Massachusetts, 1952
83. Leahu, Nicolae, *Poezia generației '80*, Editura Cartier, Chișinău, 2000

84. Lefter, Bogdan, Ion, *Flashback 1985: Începuturile „noii poezii”*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005
85. Maisonnat, Claude; Paccaud-Huguet, Josiane; Ramel, Annie (eds.), *Rewriting/Reprising in Literature: The Paradoxes of Intertextuality*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 2009
86. Manolescu, Nicolae, *Despre poezie*, Editura Aula, Brașov, 2002
87. Manolescu, Nicolae, *Literatura română postbelică: Lista lui Manolescu, Poezia*, Editura Aula, Brașov, 2001
88. Marino, Adrian, *Politica și cultura. Pentru o nouă cultură română*, Editura Polirom, Iași, 1996
89. Marino, Adrian, *Comparatism și Teoria Literaturii*, Editura Polirom, Iași, 1998
90. Martinez, Luis, Manuel, *Countering the Counterculture*, The University of Wisconsin Press, Wisconsin, 2003
91. McDonogh, W. Gary Wong; H. Cindy; Gregg Robert (eds.), *Encyclopedia of Contemporary American Culture*, Routledge, London and New York, 2001
92. Moi, Toril (ed.), *The Kristeva Reader*, Columbia University Press, New York, 1986
93. Molek-Kozakowska, Katarzyna, *Discursive Exponents of the Ideology of Counterculture in Allen Ginsberg's Poems*, Uniwersytet Opolski, Opole, 2011
94. Morgan, Bill, *The typewriter is Holy - The Complete Uncensored History of the Beat Generation*, Free Press, New York, 2010
95. Mușat, Carmen, *Strategiile subversiunii. Descriere și narațiune în proza postmodernă românească*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002
96. Mușina, Alexandru, *Teoria și practica literaturii*, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2013
97. Mușina, Alexandru, *Paradigma poeziei moderne*, Editura Aula, Brașov, 2004
98. Mușina, Alexandru, *Poezia: teze, ipoteze, explorări*, Editura Aula, Brașov, 2008
99. Pageaux, Daniel-Henri, *Literatură generală și comparată*, Editura Polirom, Iași, 2000
100. Parkinson, Thomas (ed.), *A Casebook on the Beat*, Thomas Y. Crowell Company, New York, 1961
101. Parson, Talcott, *The Social System*, Routledge, London, 1991
102. Pâtea, Viorica; Derrick, Scott Paul (eds.), *Modernism Revisited: Transgressing Boundaries and Strategies of Renewal in American Poetry*, Editura Radopi, Amsterdam-New York, 2007
103. Pearce, Roy, *The Continuity of American Poetry*, Princeton University Press, 1961

104. Pendergast, Sara; Pendergast Tom (eds), *St. James Encyclopedia of Popular Culture*, St. James Press, Farmington Hill, 2000
105. Perian, Gheorghe, *A doua tradiție. Poezia naivă românească de la origini până la Anton Pann*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2003
106. Podoabă, Virgil, *Fenomenologia punctului de plecare*, Editura Universității Transilvania din Brașov, Brașov, 2004
107. Podoabă, Virgil, *Metamorfozele punctului. În jurul experienței revelatoare*, Editura Paralela 45, București, 2004
108. Poulet, Georges, *Conștiința critică*, Editura Univers, București, 1979
109. Pound, Ezra, *ABC of Reading*, Faber and Faber, London, 1991
110. Procházka, Martin (ed.), *After History*, Litteraria Pragensia, Prague, 2006
111. Procházka, Martin; Quinn, Justin; Roraback, S. Erik; Robbins, David; Ulmanová, Hana; Veselá, Pavla; Wallace, Clare (eds.), *Lectures on American Literature*, Karolinum, Praga, 2011
112. Ragg, Edgar, *Wallace Stevens and the Aesthetics of Abstraction*, Cambridge University Press, New York, 2010
113. Raskin, Jonah, *American Scream. Allen Ginsberg's Howl and The Making of the Beat Generation*, University of California Press, Berkeley și Los Angeles, 2004
114. Rosenberg, Harold, *The Tradition of the New*, McGraw-Hill, 1965
115. Rosenthal, M. L. (ed.), *The William Carlos Williams Reader*, New Directions Publishing Corporation, New York, 1966
116. Roszak, Theodore, *The Making of a Counter Culture. Reflections on the Technocratic Society and Its Youthful Opposition*, Anchor Books, Doubleday & Company, Inc., New York, 1969
117. Rubin, Lee, Rachel; Rudnick, P. Lois; Smith, E. Judith (eds.), *American Identities*, Blackwell Publishing, Malden, 2009
118. Rudman, Mark, *Robert Lowell. An introduction to the poetry*, Columbia University Press, New York, 1983
119. Russell, Jamie, *The Beat Generation*, Pocket Essentials, Harpenden, 2002
120. Sanders, Julie, *Adaptation and Apropriation*, Routledge, New York, 2006
121. Shires, Preston, *Hippies of the Religious Right*, Baylor University Press, Waco, 2006
122. Sienicka, Marta, *The Making of a New American Poem*, Poznan, 1972
123. Stephenson, Gregory, *Essays on the Literature of the Beat Generation. The Daybreak Boys*, Southern Illinois University Press, Illinois, 2009

124. Stevens, Wallace, *The Necessary Angel. Essays on Reality and the Imagination*, Random House, New York, 1951
125. Țeposu, Radu, G., *Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu literar nouă*, Editura Cartea Românească, București, 2006
126. Tipton, M., Steven, *Getting Saved from the Sixties: Moral Meaning in Conversation and Culture Change*, University of California Press, Los Angeles, 1984
127. Tylor, Edward, B., *Primitive Culture: Researchers into the development of Mythology, Philosophy, Religion, Art, and, Custom*, Bradbury, Evans, and Co., Printers, Whitefriars, London, 1871
128. Ursa, Mihaela, *Optzecismul și promisiunile postmodernismului*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999
129. Vakulovski, Mihail, *Portret de grup cu generația optzeci,(Interviuri)*, Editura Tracus Arte, București, 2011
130. Vakulovski, Mihail, *Portret de grup cu generația optzeci,(Poezia)*, Editura Tracus Arte, București, 2010
131. Van Tieghem, Paul, *Literatura comparată*, Editura pentru Literatură Universală, București, 1966
132. Yinger, Milton, *Countercultures: The Promise and Peril of a World Turned Upside Down*, Free Press, New York, 1982

Beletristică

1. Baconsky, A.E, *Panorama poeziei universale*, Editura Albatros, București, 1972
2. Berryman, John, *Cântece vis*, tr. Radu Vancu, Casa de Editură Max Blecher & Editura Armanis, Bistrița , Sibiu, 2013
3. Berryman, John, *The Dream Songs*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 1999
4. Bucur, Romulus, *Cărticică pentru pisică*, Editura Aula, Brașov, 2003
5. Bucur, Romulus, *Cântecel(e). fast-food poems*, Editura Paralela 45, Pitești, 1998
6. Bucur, Romulus; Ghiu, Bogdan; Lefter, Bogdan, Ion; Marin, Mariana; Mușina, Alexandru, *Cinci*, Editura Tracus Arte, București, 2011
7. Bucur, Romulus, *Greutatea cernelii pe hârtie*, Editura Albatros, București, 1984
8. Bucur, Romulus, *Literatură, Viață*, Editura Cartea Românească, București, 1989,
9. Bucur, Romulus, *O seamă de personaje secundare*, Editura Tracus Arte, București, 2009
10. Bucur, Romulus, *Poeme alese (1975-2005)*, Editura Aula, Brașov, 2008

11. Caraion, Ion, *Antologia Poeziei Americane*, Editura Univers, București, 1979
12. Cărtărescu, Mircea, *Dragostea*, Editura Humanitas, București, 1994
13. Cărtărescu, Mircea, *Dublu CD*, Editura Humanitas, București, 1998
14. Cărtărescu, Mircea, *Faruri, vitrine, fotografii*, Editura Cartea Românească, București, 1981
15. Cărtărescu, Mircea, *Nimic*, Editura Humanitas, București, 2010
16. Cărtărescu, Mircea, *Poeme de amor*, Editura Cartea Românească, București, 1983
17. Cărtărescu, Mircea; Coșovei, Traian T.; Iaru, Florin; Stratan, Ion., *Aer cu diamante*, Editura Humanitas, București, 2010
18. Coșovei, Traian T., *Aerostate plângând*, Editura Tracus Arte, București, 2010
19. Coșovei, Traian T., *Când cerul se schimbă*, Editura Eminescu, București, 1987
20. Coșovei, Traian T., *Cruciada întreruptă*, Editura Cartea Românească, București, 1982
21. Coșovei, Traian T., *Ninsoarea electrică*, Editura Vinea, București, 1998
22. Coșovei, Traian T., *Poemele siameze*, Editura Albatros, București, 1983
23. Coșovei, Traian T., *Rondul de noapte*, Editura Militară, București, 1987
24. Coșovei, Traian, T., *La formarea ideilor*, Editura Ideea Europeană, București, 2005
25. Cummings, E. E., *Complete Poems (1904-1962)*, ed. George J. Firmage, Liveright Publishing, New York, 1991
26. Ferlinghetti, Lawrence, *A Coney Island of the Mind*, New Directions Book, New York, 1958
27. Ferlinghetti, Lawrence, *Pictures of the gone world*, City Lights Books, San Francisco, 1968
28. Ferlinghetti, Lawrence, *Starting from San Francisco*, New Directions Book, New York, 1967
29. Ginsberg, Allen, *Howl și alte poeme. Antologie 1947-1997*, tr. Domnica Drumea și Petru Ilieșu, Editura Polirom, București, 2010
30. Ginsberg, Allen, *Journals. Early Fifties, Early Sixties*, Grove Press, New York, 1977
31. Ivănescu, Mircea, *Poezie americană modernă și contemporană*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986
32. Levițchi Leon, Dorin Tudor, *Antologie de poezie americană de la începuturi până azi*, Editura Minerva, București, 1978
33. Lowell, Robert, *Life Studies*, Vintage Books, Random House, New York, 1959
34. Mușina, Alexandru, *Album duminical*, Editura Aula, Brașov, 2008
35. Mușina, Alexandru, *Aleea Mimizei nr.3*, Editura Pontica, Constanța, 1993
36. Mușina, Alexandru, *Antologia poeziei generației '80*, Editura Aula, Brașov, 2010

37. Mușina, Alexandru, *Hinterland*, Editura Aula, Brașov, 2003
38. Mușina, Alexandru, *Lucrurile pe care le-am văzut (1979-1986)*, Editura Tracus Arte, București, 2013
39. Mușina, Alexandru, *Personae*, Editura Aula, Brașov, 2001
40. Mușina, Alexandru, *Poeme alese*, Editura Aula, Brașov, 2003
41. Mușina, Alexandru, *Poeta, Poetae*, Editura Aula, Brașov, 2008
42. Mușina, Alexandru, *Regele Dimineții*, Editura Tracus Arte, București, 2009
43. Mușina, Alexandru, *Strada castelului 104*, Editura Cartea Românească, București, 1984
44. Mușina, Alexandru, *TEA*, Editura Axa, Botoșani, 1998
45. Mușina, Alexandru, *Tomografia și alte explorări*, Editura Marineasa, Timișoara, 1994
46. O'Hara, Frank, *Meditații în imponderabil*, Editura Univers, București, 1980
47. Pound, Ezra, *Cantos și alte poeme*, tr. Ion Caraion, Editura Univers, București, 1975
48. Sterian, Margareta, *Aud Cântând America. Antologie de poezie modernă americană*, Editura Dacia, Cluj, 1973
49. Stevens, Wallace, *The collected poems of Wallace Stevens*, Alfred A. Knopf, New York, 1971
50. Stoica, Petre, *Roza Vânturilor*, Editura Univers, București, 1977
51. Teodorescu, Virgil; Negoșanu, Petronela, *Lirică americană contemporană*, Editura Albatros, București, 1980
52. Whitman, Walt, „*Opere alese*”, tr. Mihnea Gheorghiu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1956
53. Williams, Carlos, William, *Cele mai frumoase poezii*, tr. Aurel Covaci, Editura Albatros, București, 1971
54. Williams, Carlos, William, *Paterson*, Christopher MacGowan (ed.), New Directions Books, New York, 1995

Articole

1. Barthes, Roland, *Texte (Théorie du)*, trad. de Adriana Babeți în *Secolul XX*, nr. 8-9-10, 1981
2. Benda, Václav, *Parallel Polis, or An Independent Society in Central and Eastern Europe: An Inquiry*, publicat în „*Social research*”, Vol. 55, No. 1-2 (Spring/Summer 1988)
3. Borbély, Ștefan, *Argument* în „*Vatra*” nr. 10-11, 2012

4. Holmes, J. Clellon, *This is the Beat Generation* în „The New York Time Magazine”, 16 Noiembrie, 1952
5. Hutcheon, Linda *Literary Borrowing... And Stealing: Plagiarism, Sources, Influences and Intertexts*, „English Studies in Canada”, XII, 2, June, 1986, pp. 229-239
6. Ion, Florea, *Sistemul prefixelor de negare în limba română literară*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, Iași, nr.19, 1968/ 1969
7. Leahu, Nicolae, *Poezia domnului Mircea Cărtărescu* în „Vatra”, nr.1-2, 2016, pp. 85-90.
8. Livescu, Cristian, «*Noul antropocentrism*» și *poezia cotidianului*, în „Vatra”, nr. 4-5, 2014, pp. 98-102.
9. Riffaterre, Michel, *L'intertexte inconnu*, în „Littérature”, nr. 41, 1981, pp. 4-7
10. Riffaterre, Michel, *Syllepsis*, în „Critical Inquiry”, 6:4, 1980, pp. 625-638
11. Yinger, Milton, *Contraculture and Subculture* în „American Sociological Review”, vol. 25, nr.5, 1960

Studii în volum

1. Bucur, Romulus, „Prezența orașului în poezia optzecistă” în Chioaru Dumitru (coord.), *Orașul și literatura*, Editura Art, București, 2008
2. Fokkema, Douwe, „The Concept of Rewriting”, în Papadima, Liviu; Vasilescu Mircea, *Cercetarea literară azi. Studii dedicate profesorului Paul Cornea*, Editura Polirom, Iași, 2000
3. Hjelms, Titus, „Controversial Popular Culture and Controversial Religion: Theorizing the Connection” în *Religion, Media, and Social Change*, Kennet Granholm, Marcus Moberg, Sofia Sjö, Routledge, New York, 2015
4. J. Clarke, et. al. „Subcultures, cultures and class” în S. Hall & T. Jefferson (eds.), *Resistance through rituals*, Taylor & Francis e-Library, Birmingham, 2003
5. Jakobson, Roman, *Language in Literature*, Pomorska, Krystyna; Rudy, Stephen (eds.), The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, London, 1987
6. Kuebrich, David, „Religion and the Poet- Prophet”, în Donald D. Kummings (ed.), *A companion to Walt Whitman*, , Blackwell Publishing Ltd, 2006

Dicționare

1. Dicționarul Explicativ al Limbii Române, Ediția. a III a, Editura Univers Enciclopedic, București, 2009
2. <http://www.wordsense.eu/>, link consultat la data de 10.08.2016

Conducător științific,

Doctorand,

Prof. univ.dr. Virgil PODOABĂ

MIRICESCU Senida Denissa (căs. POENARIU)

Influențe ale poeziei americane asupra optzecismului poetic

Rezumat

În studiul de față mi-am propus un demers de investigare a relațiilor inter-textuale dintre poezia optzecistă și poezia modernă americană. Deși despre influențele revendicate cu mult entuziasm de poeții optzeciști s-a mai amintit în studiile de referință, lipsește o perspectivă comparativă. Mi-am limitat cercetarea la poezia lui Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei și Alexandru Mușina, cei mai vocali poeți în acest sens. Pentru că argumentația de față este una analogică, am analizat comparativ poezia poeților amintiți alături de cea a poeților americani T.S. Eliot, Ezra Pound, Wallace Stevens, W.C. Williams, C.C. Cummings, Robert Lowell, John Berryman ș.a, alături de Generația *Beat* cu suita ei de poeți. Pentru aceasta am pornit de la premisa existenței unei lecturi creatoare stimulativă care a impulsionat creația ulterioară. În funcție de tipul de lectură practică, interiorizarea influențelor variază de la poet la poet. Ca metode de receptare am folosit o metodă tehnică de inventariere a instrumentarului poetic, o metodă contextuală prin care am urmărit variabilele socio-culturale, și o metodă recreatoare de surprindere a dinamicii inter-subiective dintre model și succesori.

Influences of the American Poetry on the Poetics of the 80ist Literary Movement

Abstract

This study aims to investigate the inter-textual relations between the poetry of the 80ist literary movement and the Modern American poetry. Although the influences are enthusiastically claimed by Romanian poets, there is a shortage of comparative studies. The focus of my research was on the poetry of Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei and Alexandru Mușina, ones of the most vocal poets in this regard. Given the analogous nature of this hermeneutical layout, I compared the poetry of the above-mentioned poets with the poetry of American poets like T.S. Eliot, Ezra Pound, Wallace Stevens, W. C. Williams, C.C. Cummings, Robert Lowell, John Berryman and others, alongside with the *Beat Generation* poets. The central premise of this approach is the existence of an incentive creative reading that has spurred subsequent creation. Depending on the particularity of the reading, the internalization of influences varies from poet to poet. As methods of reception I used a technical method of searching for poetic devices, a contextual method by which I followed socio-cultural variables, and a recreative method in order to capture the inter-subjective dynamics between the model and the successor.

Curriculum Vitae

MIRICESCU Senida Denissa (căs. POENARIU)

Informații personale

Data nașterii: 16.11.1988

Adresa: Târgu-Mureș, str. Pomicultorilor, bl.21, ap.12

Telefon: 0748214601

Adresa de e-mail: poenariusenida@yahoo.com

Educație și formare

Tipul de formare: Stagiul Extern de Cercetare

Perioada: 01.03.2015 – 31.05.2015

Instituția: Universitatea Carolină din Praga,

Coordonator: Prof. univ. dr. Valentová Libuše – Departamentul de Studii Sud-Slavice și Balcanice

Tipul de formare: postuniversitară- studii doctorale cu frecvență

Perioada: 2013-2016

Instituția: Universitatea Transilvania din Brașov

Facultatea de Litere

Domeniul: Filologie

Aria tematică: Literatură română/ Literatură comparată

Tipul de formare: studii de masterat

Perioada: 2011-2013

Instituția: Universitatea Transilvania din Brașov

Facultatea de Litere

Specializarea: Inovare Culturală

Tipul de formare: studii de licență

Perioada: 2008-2011

Instituția: Universitatea Transilvania din Brașov

Facultatea de Litere, Limba și Literatura Română / Limba și Literatura Engleză

LISTĂ SELECTIVĂ DE PUBLICAȚII

1. Articole științifice, cronici și recenzii

Cronici literare

- Mihai Ene, *Vălurile Salomeei. Literatura română și decadentismul literar*, în revista „Astra”, Nr. 1-2/ 2013
- Mircea Horia Simionescu, *Asediul locului comun*, în revista „Vatra”, nr. 3/ 2013

Recenzii

- Raluca Ciochină, *Greva tăcerii*, în revista „Corpul T”, nr. 2/ 2012
- Dan Cârlea, *Copil în epoca de aur*, în revista „Corpul T”, nr. 5/ 2012
- George Serediuc, *Soarele mecanic*, în revista „Corpul T”, nr.3/ 2012
- *Legitimările postmodernismului: între utopia comunistă și realitate*, în revista „Vatra”, 11/12 2014

Studii

- *Paradoxul eminescian al chestiunii evreiești*, în revista „Vatra”, nr. 1-2 / 2013
- *De la Beat la Optzecism, un traseu poetic* „Vatra”, nr.10-11/ 2013
- *Alexandru Musina, profesorul meu de scriere creatoare*, în revista „Vatra”, nr. 4-5 / 2014
- *De la text la prefață, un traseu critic*, în revista „Vatra”, nr. 8 / 2014
- *Counterculture between democracy and totalitarianism*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, nr. 6/ 2015
- *Construirea identității Beat*, în revista „Vatra”, 9-10/ 2016
- *Cotidianul consumerist al lumii postmoderne*, în revista „Transilvania”, nr.11/ 2016

Lucrări susținute în cadrul conferințelor și publicate în volume

- *Prefigurări ale exilului în poezia lui Dorin Tudoran*, lucrare susținută în cadrul Colocviului național universitar de literatură română contemporană, Ediția a IX-a, 25-26. 04, 2013, Brașov,
- *Influenta poetică, proces multilateral*, publicată în volumul conferinței „Globalization and Intercultural Dialogue. Multidisciplinary perspective”, Editura Arhipelag XXI, Targu-Mures, 2014
- *Betwixt and Between, a Perspective on the Poetic 80ist Movement*, publicată în volumul conferinței „Studies on Literature, Discourse and Multicultural Dialogue”, editura Arhipelag XXI, Targu-Mures, 2013
- *Scrierea creatoare, un traseu critic*, lucrare susținută în cadrul conferinței naționale „Viața și opera lui Alexandru Mușina”, 17-18 iulie 2014, Brașov
- *Consumerism in Post-totalitarian Societies*, eseu publicat în volumul conferinței „Narratives of the Present in Post-Totalitarian Societies ”, Editura Universității Transilvania Brașov, Brașov, 2015

Curriculum Vitae (English)

MIRICESCU Senida Denissa (căs. POENARIU)

Personal information

Birth date: 16.11.1988

Address: Târgu-Mureș, str. Pomicultorilor, bl.21, ap.12

Telephone no: 0748214601

E-mail address: poenariusenida@yahoo.com

Education and Training

Nature of the training: Research Internship

Dates: 01.03.2015 – 31.05.2015

To: Charles University in Prague, Department of South Slavonic and Balkan Studies, Faculty of Arts

Research Advisor: Professor Valentová Libuše

Name of the training: Doctoral studies (3rd Cycle)

Dates: 2013- 2016

At: „Transylvania” University of Brașov

Department: Literature and Cultural Studies

Field: Romanian Literature / Comparative Literature

Name of the training: Master Degree Programmes (2nd Cycle)

Dates: 2011-2013

At: „Transylvania” University of Brașov

Department: Literature and Cultural Studies

Area: Philology

Field: Cultural Innovation

Name of the training: Bachelor of Arts Degree (1st Cycle)

Dates: 2008-2011

At: „Transylvania” University of Brașov

Department: Literature and Cultural Studies

Area: Philology

Field: Romanian Language and Literature/ English Language and Literature

Selected Scientific Works

2. Scientific articles and reviews

- Review on Mihai Ene, *Vălurile Salomeei. Literatura română și decadentismul literar*, „Astra”, No. 1-2/ 2013
- Review on Mircea Horia Simionescu, *Asediul locului comun*, „Vatra”, no. 3/ 2013
- Review on Raluca Ciochină, *Greva tăcerii*, „Corpul T”, no. 2/ 2012
- Review on Dan Cârlea, *Copil în epoca de aur*, „Corpul T”, no. 5/ 2012
- Review on George Serediuc, *Soarele mecanic*, „Corpul T”, no.3/ 2012
- *Legitimations of Postmodernism: Between Communist Utopia and Reality*, „Vatra”, no. 11/12 2014
- *Eminescu's Paradox of Jewish Affair*, „Vatra”, no. 1-2 / 2013
- *From Beat to the 80ist Literary Movement, a poetic journey*, „Vatra”, no.10-11/ 2013
- *Alexandru Musina, my Creative Writing Teacher*, în revista „Vatra”, no. 4-5 / 2014
- *From Text to Preface, a Critical Layout*, „Vatra”, no. 8 / 2014
- *Counterculture between Democracy and Totalitarianism*, „Journal of Romanian Literary Studies”, no. 6/ 2015
- *The Edification of Beat Identity*, „Vatra”, no. 9-10/ 2016
- *Postmodern World and The Consumerist Quotidian*, „Transilvania”, no.11/ 2016

Contributions to scientific conferences

- *Prefigurations of Exile in Dorin Tudoran's Poetry*, Colocviul Național Universitar de Literatură Română Contemporană, Ediția a IX-a, 25- 26. 04, 2013, Brașov
- *Poetic Influence, multilateral process*, „Globalization and Intercultural Dialogue. Multidisciplinary perspective”, Section: Literature, Ed. Iulian Boldea, Arhipelag XXI, Targu-Mures, 2014
- *Betwixt and Between, a Perspective on the Poetic 80ist Movement*, „Studies on Literature, Discourse and Multicultural Dialogue”, Section: Literature, Ed. Iulian Boldea, Arhipelag XXI, Targu-Mures, 2013
- *Creative Writing, a Critical Layout*, „Viața și opera lui Alexandru Mușina”, 17-18 July 2014, Brașov
- *Consumerism in Post-totalitarian Societies*, Eds. Rodica Ilie, Adrian Lăcătuș „Narratives of the Present in Post-Totalitarian Societies ”, Editura Universității Transilvania din Brașov, Brașov, 2015

